Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1996 йил 23 ноябрь Шанба.
№ 85 (14383)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармойиши

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ДЕВОНИ АХБОРОТ МАРКАЗИ ТИЗИМИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистоннинг Жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллаганлигини назарда тутиб, мамлакатимизда ҳуқуқий-демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштиришга қаратилган сиёсатни кенг халқ оммаси ўртасида тарғиб қилиш, ижтимоий-сиёсий жараёнларга тезкорлик билан муносабат билдириш орқали жамоатчилик фикрини шакллантириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти девони Ахборот марказининг маънавий-маърифий, иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ва халқаро йўналишларга асосланган тизими таркиби, низоми ва лавозимлар рўйхати тасдиқлансин.

2. Ахборот маркази зиммасига Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари, маъруза ва нутқлари, Ўзбекистон қонунлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари, мамлакатимизнинг ички ва ташқи сиёсатига оид барча муҳим воқеалар моҳиятини оммавий ахборот воситалари орқали мамлакатимиз аҳолисига ҳамда жаҳон жамоатчилигига етказиш вазифаси юклатилсин.

Асосий эътибор ислоҳотларнинг тарихий аҳамияти, тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, буюк келажак йўлида фидойилик, миллий ғурур ва умуминсоний қадриятлар уйғунлиги, халқ ва Ватан манфаатларига содиқлик, одамлар онгида рўй бераётган ўзгаришларни чуқур таҳлилий материаллар, жиддий сиёсий, иқтисодий, маънавий ва халқаро шарҳлар орқали ёритишга қаратилсин.

3. Ахборот маркази эркин демократик ахборот маконини яратиш ва бозор иқтисодиёти шароитида фаолият кўрсатишлари йўлида оммавий ахборот воситаларини қўллаб-қувватлаш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқсин ва амалга оширсин.

4. Таниқли олимлар ва мутахассисларнинг ижодий имкониятларидан тўла фойдаланиш мақсадида Ахборот маркази қошида маънавий-маърифий, иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ва халқаро йўналишлар бўйича жамоатчи шарҳловчилар гуруҳлари ташкил этилсин.

5. Ахборот маркази Президентнинг фармон ва фармойишлари, нутқлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва бошқа тегишли ҳужжатлар билан таъминлансин. Ахборот маркази ходимларининг Олий Мажлис сессияларида, Вазирлар Маҳкамаси йиғилишларида ва республика миқёсида ўтказиладиган барча муҳим тадбирларда қатнашишлари кўзда тутилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 21 ноябрь

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ХАЛҚЛАРИ МАДАНИЯТИ АССАМБЛЕЯСИ ХАЛҚАРО ЖАМОАТЧИЛИК ҲАРАКАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЖАМҒАРМАСИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Марказий Осиё давлатлари ва халқлари ўртасида маданият, маърифат, тил, илм-фан ва маънавий қадриятларга асосланган ўзаро ҳамкорликнинг тобора ривожланиб бораётгани ҳамда ушбу минтақа зиёлилари ва кенг жамоатчиликнинг мурожаатларини инобатга олиб, халқларимиз ўртасидаги қадимий дўстлик ва маънавий бирликни янада мустаҳкамлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Марказий Осиё халқлари маданияти ассамблеяси халқаро ҳаракатининг халқларимизнинг муштарак бой анъанавий меросини авайлаб-асрашга, адабиёт, санъат, илм-фан соҳасида эришган ютуқларини дунёга танитиш, бу соҳада янги имкониятларни излаб топиш ва тарғибот ишларини такомиллаштиришга қаратилган фаолият дастури маъқуллансин.

2. Марказий Осиё халқлари маданияти ассамблеяси халқаро ҳаракатини янада ривожлантириш мақсадида Тошкент шаҳрида унинг жамғармаси тузилгани ва Низоми Ўзбекистон Адлия вазирлигида рўйхатдан ўтгани инобатга олинсин.

3. Жамғарманинг асосий мақсад ва вазифалари:

ассамблея дастурини амалга оширишга, моддий-техник базасини мустаҳкамлашга, минтақа ва бошқа мамлакатлардаги сармоядорларни жалб қилиш, ўз низоми доирасида ишлаб чиқариш, ташқи иқтисодий фаолият, тижорат, туризм ваноширлик ишлари билан шуғулланиш;

Марказий Осиё халқларининг тарихий бирлиги ғоясини улуғлаш, илмий, маданий-маърифий алоқаларни такомиллаштириш, тинчлик ва осойишта ҳаёт йўлида дўстлик, ҳамжиҳатлик, ҳамкорлик ришталарини янада мустаҳкамлаш;

буюк аждодларимизнинг асрлар мобайнида яратилган ва ноёб маънавий мулкимизга айланган мероси — муштарак миллий ва умуминсоний қадриятларни авайлаб-асраш, бойитиш, мустақиллик манфаатлари йўлида кенг тарғиб қилиш;

ёш авлоднинг муштарак анъаналарга ҳурмат ва садоқат, истиқлол туфайли қайта уйғонган ўзликни англаш, миллий ғурур, меҳр-оқибат, яқин қўшничилик ва биродарлик туйғуларини юрак-юракдан ҳис этиши, минтақада тинчлик ва осойишталик бунёдкорлари, порлоқ истиқбол ижодкорлари бўлиб камол топиши учун саъй-ҳаракат кўрсатиш;

мунтазам равишда маданият, адабиёт, санъат, фольклор, миллий ҳунармандчилик, болалар ижоди каби соҳалар бўйича халқаро фестиваллар, анжуманлар, кўрик-танловлар ўтказиш, ассамблеянинг турли мукофот ва совринларини жорий этиш, шу орқали ижод аҳли ва зиёлиларни шонли тарихи, бетимсол бугуни, ёрқин келажаги бир бўлган қондош халқларнинг азалий ва абадий ҳамкорлигини улуғловчи бадиий баркамол, юксак инсонпарварлик руҳидаги ўлмас асарлар яратишга илҳомлантиришдан иборат эканлиги эътиборга олинсин.

4. Жамғарманинг таъсисчилари ва ҳомийлари, турли ташкилотлар, корхоналар ва жамоатчиликнинг уни моддий-маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ҳақидаги таклифлари маъқуллансин.

5. Жамғарма ва унинг тасарруфига кирувчи бўлинмалар, корхона ва ташкилотлар барча турдаги давлат солиқларидан, божхона тўлови ҳамда давлат бюджетига ўтказиладиган бошқа тўловлардан беш йил муддатга озод этилсин, шунингдек, таъсисчилар ва ҳомийларнинг даромаддан тўлайдиган солиқ бўйича базаси уларнинг жамғармага ўтказадиган пул маблағлари миқдорига монанд қисқартирилиши белгилаб қўйилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги (Б. Ҳамидов) жамғармага Вазирлар Маҳкамаси заҳирасидан 10 (ўн) миллион сўм маблағ ажратсин ҳамда жамғарма дастурига доир хорижий ҳамкорлар билан ҳисоб-китоб қилиш учун мўлжалланган миллий сўмни эркин муомаладаги валютага айирбошлашни таъминласин.

7. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки (Ф. Муллажонов) жамғармага Низомда кўрсатилган фаолиятини амалга ошириш учун имтиёзли кредит беришни ҳал этсин.

8. Тошкент шаҳар ҳокимлиги (К. Тўлаганов) бир ой муддатда Марказий Осиё халқлари маданияти ассамблеяси халқаро жамоатчилик ҳаракатининг қароргоҳи ҳамда жамғарма учун бепул алоҳида бино ажратсин.

9. Оммавий ахборот воситаларига жамғарма фаолиятини мунтазам ёритиб бориш тавсия этилсин.

10. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Бош вазир ўринбосари А. Азизхўжаев зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
Ислом КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 21 ноябрь

Президент стипендияси совриндорлари

БИЛМАГАНЛАРИМ ҲАЛИ КЎП

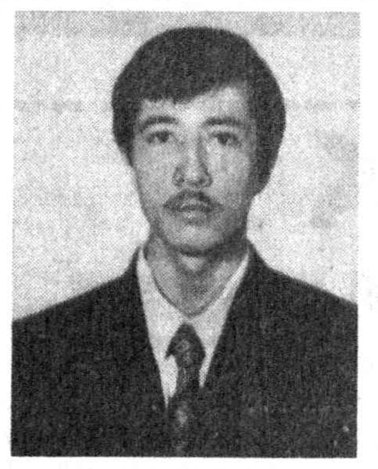

Қудрат болалигидан ўзининг ажойиб фазилатлари билан ажралиб турарди. Ўрта мактабни «Олтин медал»га тугатди. Университетда ҳам иқтидори, қобилияти, билими билан тезда кўзга ташланди.

У оилада иккинчи фарзанд, иккинчи ўғил.

Отабой ака Жуманиёзов Урганч Давлат Университети жаҳон тиллари факультетида кафедра мудири. Шукуржон опа педагог. 6 фарзандни тарбиялашаяпти. Ҳамиджон — муҳандис-педагог, Зоҳиджон Урганч Давлат Университетининг чет тили бўлимида 5-курс толиби, Ҳуринисо ўзбек тили филологияси факультети 1-курс талабаси, Ҳулкар 2-синф ўқувчиси, кичкинтой Ҳурилиқо эса уч ёшда.

* * *

Қудрат жуда камгап йигит. Қаҳрамоним билан янада яхшироқ, яқинроқ танишиш мақсадида уни турли саволларга тутаман.

— Қудрат, немис ва инглиз тилларини шу қадар мукаммал билишингнинг сабаби ҳойнаҳой оиладаги муҳит, қолаверса отангнинг таъсири. Шундай эмасми?

— Ҳа, 3-синфга борганимда отам билан немис тилида суҳбатлаша бошлаганман. Отам тилни билишимга алоҳида меҳр билан қараганлар. Ўшанда илмий ишни отам Германияда ҳимоя қилган эдилар.

Инглиз тилини эса Университетда ўргандим. Бу тилни ўзлаштиришим унчалик мушкул бўлмади.

— Дейлик, илминг ҳам, билиминг ҳам кучли, лекин чўнтакда ҳеч вақо йўқ. Ахир яшаш керак-ку. (Шундай саволни жўрттага бераман).

— Илм-фанни тижорат қилувчиларни унчалик хуш кўрмайман. Давлат ажойиб илм соҳибларини ҳамиша ҳимоя қилиши керак. Шунда давлат ўзининг буюк қудратли иқтисоди, бой маънавиятига эришади. Мен давлатимизда илм-фан аҳллари, иқтидорли ёшлар ҳақиқий эъзоз, қадр-қиммат топаётганидан ҳурсандман. Чунки мустақиллигимизнинг дастлабки биринчи кунлариданоқ маънавиятимиз, миллий қадр-қимматимиз, ўтмиш, тарихий анъаналаримиз, момоларимиздан қолган ноёб касб-корлар қайта қадр топди, иккинчи умрини бошлади.

Мамлакатимизда илмли, зукко, тадбиркор, ишбилармон киши хор бўлмайди. Республикамиз Президенти Ислом Каримов ёш авлод камолотига, унинг истиқболига алоҳида эътибор билан қараяпти. Ёшлар орасидан жаҳонга таниқли олиму фузалолар етишиб чиқажагига шубҳам йўқ. Тенгқурларим ичида илмга чанқоқ йигит қизларни кўрсам, қувониб кетаман.

— Тилни яхши билардинг, немис тили факультетига кириб, осонгина ўқиб кетаверишинг мумкин эди. Нега айнан тиббиётни танладинг?

— Мен жўнликдан мураккабликка интилишни маъқул кўраман. Чунки ўрганганларим ўзимники. Билмаганларим ҳали жуда кўп.

Ҳа, Қудрат тиниб-тинчмас йигит. Университетда таълим олиши билан бир вақтнинг ўзида вилоят онкология диспансерида ишлаяпти. Малакасини муттасил ошириб боришга ҳаракат қилмоқда. У Чет элларда қўлланилаётган энг замонавий тиббиёт даволаш усулларини ўрганиш ва уни ўзимизда тадбиқ этиш, юрак хасталиклари мавзуида илмий тадқиқот ишларини олиб бориш орзусида. Бу тўғрида 1994 йили умумий гигиена фанидан Республика тиббиёт институтлари ўртасида ўтказилган «Орол муаммоси»га бағишланган олимпиадада ва илмий-амалий конференциялардаги чиқишларида алоҳида тўхталди. Бўлғуси шифокорни Орол муаммоси билан боғлиқ хасталиклар ҳамиша ташвишга солиб келяпти.

Янгиликларга интилувчан, қуюнчак, аълочи ва жамоатчи талаба, бўлажак жарроҳ Қудрат Жуманиёзовга Оллоҳдан беҳисоб илм, қудрат ато этишини тилаб қоламиз.

Дилбар БЕКЖОНОВА,
Хоразм вилояти.

РИМ ПАПАСИНИНГ УЧРАШУВЛАРИ

Буюк Британиядан чиқадиган «Таймс» газетаси Ватиканда бўлиб ўтган Рим Папаси Иоанн Павел иккинчининг собиқ СССР Президенти Михаил Горбачев билан бўлиб ўтган учрашувини ёритди. Газетанинг таъкидлашича, бу Рим католик черкови бошлиғининг Михаил Горбачев билан иккинчи бор учрашувидир. Бу учрашув Рим Папасининг «энг охирги ҳақиқий коммунист» Фидел Кастро билан мулоқотидан олдин бўлиб ўтди. Муаллифларнинг фикрича, Иоанн Павел иккинчи ва Михаил Горбачев Шарқий Европада коммунизмни барбод қилиш ташаббускорларидандир. Шу боис Рим Папаси Куба раҳбарини коммунистик тизимнинг бемаънилигига ишонтиришга уринмоқда. Рим Папасининг фикрларини тасдиқлаган ҳолда, Михаил Горбачев Римда маъруза қилиб, Кубада 34 йилдан бери давом этаётган очарчилик Кастро таъкидлаётганидек, «Америка эмбаргоси» оқибати эмас, балки коммунистик тузумнинг «ҳосили»дир. Бироқ Фидел Кастро коммунистик ғоялардан воз кечиш нияти йўқлигини қатъиян билдирди, деб ёзади «Таймс» газетаси.

ҲОКИМИЯТ УЧУН КУРАШ

Буюк Британиянинг «Дейли телеграф» газетаси Президент Александр Лукашенконинг ҳокимият учун кураши натижасида Белоруссияда вужудга келган аҳвол ҳақида сўз юритди. Лукашенкода кўпроқ ҳокимиятни ўз қўлида туплаб олиш иштиёқи шунчалик кучлики, у ўз душманлари билан курашда ҳеч қандай йўлдан уялмаяпти, деб ёзади газета. Бироқ бундай сиёсий компания Президент обрўйини ошираётгани йўқ. Аксинча, унинг обрўйини жуда ҳам тушириб юбормоқда. Мабодо Александр Лукашенко ўзи хоҳлаган даражада ҳокимиятни қўлга киритса, республикада диктатура ўрнатилади деб ёзади «Дейли телеграф».

ДЕПУТАТЛАР ИККИ ЙЎЛДАН БИРИНИ

ТАНЛАШИ КЕРАК

Киев шаҳар суди ҳукумат таркибида бўлган 38 нафар депутатга нисбатан қарор қабул қилди. Улар бир вақтнинг ўзида ҳам парламентда, ҳам ҳукуматда бўлишлари мумкин эмас. Бу ҳақда Украина телевидениеси хабар берди. Парламент раиси Александр Мороз атроф-муҳитни ҳимоя қилиш вазири Юрий Костенко ва ташқи ишлар вазири ўринбосари Антон Бутенко ё ҳукумат, ё парламент креслосини танлаш тўғрисидаги таклифни рад қилганларидан сўнг, у судга мурожаат қилган. Суднинг қарорида депутатлар Конституцияни бузганлиги кўрсатилган. Ўз вақтида депутатлар ҳам бош прокурорга мурожаат қилиб, парламент раиси ўз ваколатини ошириб юборганлиги учун чора кўрилишини сўрашган.

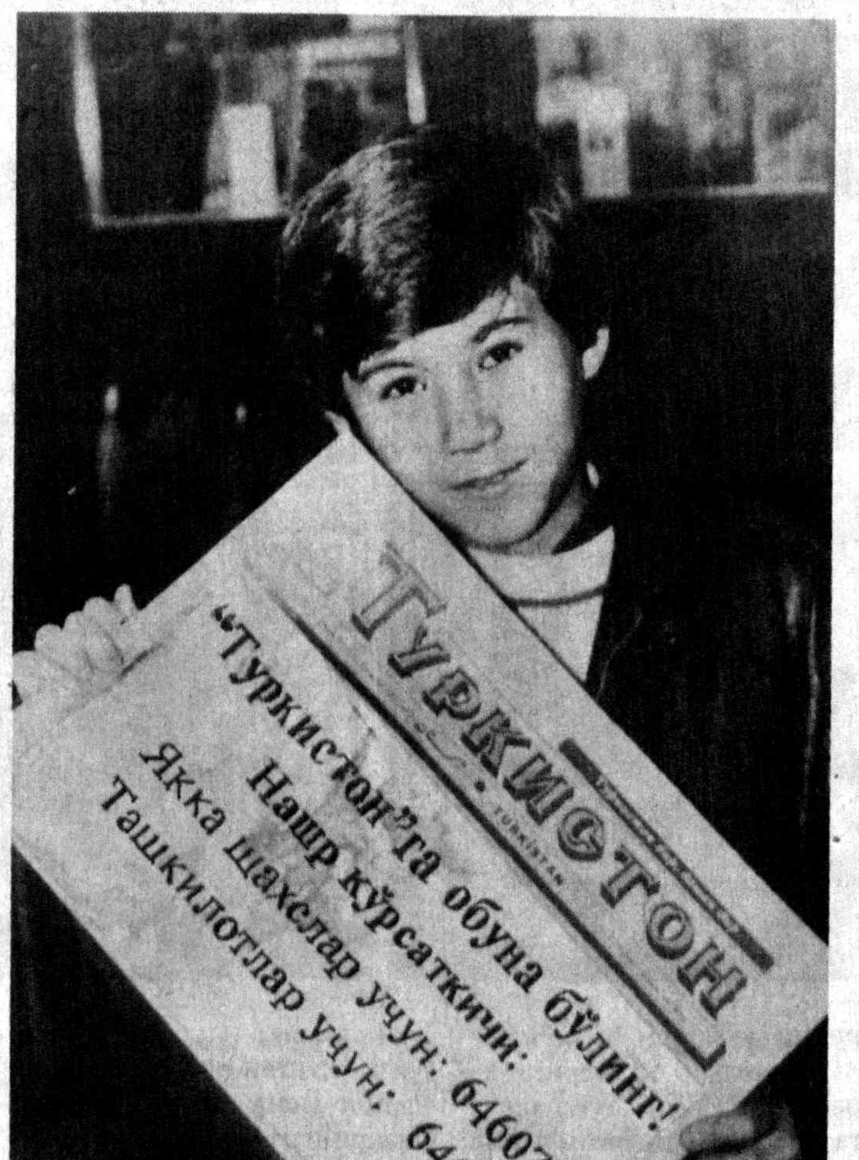

ХЕВРОНМИ Ё АЛ-ХАЛИЛ?

Яқин Шарқдаги араб-исроил можаролари ҳануз ер юзидаги энг оғир дардли нуқталардан бўлиб қолаётир. Б. Нетаняху ўтган сайловда Исроил Бош вазири этиб сайланганидан сўнг, шунгача бу ҳудудда тинчлик аста-секин қарор топишига уйғонган умид бир қадар сўна бошлади.

Ўтган ҳафта Исроил ва Паластин томонлари Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида жойлашган йирик шаҳарлардан бири Хеврон билан боғлиқ можароларни муҳокама қилди. Қоҳира радиосининг хабарига кўра, бу учрашувда томонлар бирор-бир муросага келишолмаган.

Хеврон, умуман, араб-исроил можароларининг энг мураккаб нуқтаси ҳисобланади. Шаҳарда 120 минг араб аҳолиси ва 500 яҳудий истиқомат қилади. Шаҳарга тақаб қурилган янги уй-жой мавзеларида ҳам 6 мингча яҳудий миллатига мансуб аҳоли жойлашган. Шаҳарни яҳудийлар Хеврон деб, араблар эса Ал-Халил деб номлашади. Шаҳарнинг марказида асосан яҳудийлар яшашади. Бир шаҳар икки хил номланишидан ташқари, бу ерда дафн этилган улуғлар ҳам икки хил ном билан аталади: яҳудийлар Аврамни зиёрат қилишади, араблар ҳам уни — Иброҳимни зиёрат қиладилар. Бундай қарама-қаршилик, ном, ер, авлиё талашишлар икки халқ ўртасида кўп қон тўкилишларга сабаб бўлиб келмоқда. Жумладан, 1980 йили паластинлик террорчи маросимдан қайтаётган яҳудийларни ўққа тутиб, 6 кишини ўлдирган бўлса, бундан икки йил бурун яҳудий Голдштейн исмли урушқоқ мачитда намоз ўқиётган мусулмонларни ўққа тутиб, 29 кишини ҳалок қилди. Бугунги кунда ҳам бирор-бир томон ён беришни истаётгани йўқ. Шаҳар иккига, бир-бирига душман тарафларга ажралган. Араблар: тинчликни истаган ҳар бир яҳудий Ал-Халилдан чиқиб кетиши керак, деган талабни қўйишса, яҳудийлар: биз ҳеч қаерга чиқиб кетмаймиз, кетмоқчи ҳам эмасмиз, бу қийинчиликлар ўтиб кетади, дейишмоқда.

Бугун Хеврон — Ал-Халил кўчаларида яҳудий миллатига мансуб кишилар қурол билан юрганини кўриш мумкин. Ҳар икки миллатга мансуб кишилар қарши томоннинг қўққисдан ҳужум қилиб қолишидан чўчиб яшайди.

Паластин ҳукумати ҳам, Исроил томони ҳам можарони тинч йўл билан ҳал этиш лозимлигини эътироф этаётир. Бироқ барча ҳаракатлар қуруқ ваъдадан нарига ўтаётган йўқ. Ослодаги шартномага кўра эса Исроил қуролли кучлари шу йил март ойида Хеврондан чиқиб кетиши керак эди. Бош вазир Б. Нетаняху шаҳардаги яҳудий аҳоли хавфсизлигини таъминлаш учун Паластин томонга ҳар хил талабларни қўймоқда. Ўз навбатида Я. Арафат шаҳарда тартиб-интизом сақлаш Паластин ҳукуматига мансуб кучларга топширилиши зарурлигини уқтирмоқда. Шу кунлар хевронликлар орасида ҳар хил ваҳимали миш-мишлар юрибди. Араблар яқин-орада яҳудий миллатига мансуб экстремистларнинг ҳужум қилиб қолиши ҳақида гапиришса, яҳудийлар «Хамаз» гуруҳининг қўпорувчилик ҳаракати юз бериши эҳтимолини таҳлика билан гапиришмоқда...

Хуллас, Хеврон — Ал-Халил кўчаларида барқарор осойишталикнинг қарор топиши кун сайин оғирлашиб бораётир.

ОЛАМНИНГ ОҒРИҚ НУҚТАЛАРИ

БАЛҚАРЛАР ҚУРУЛТОЙИ

Кейинги кунларда Шимолий Кавказда яна бир зиддиятли нуқта пайдо бўлди. Қабарда-Балқар Республикасининг Налчик шаҳрида балқар халқининг қурултойи бўлиб, қурултой «Россия Федерацияси таркибида мустақил Балқария Республикасини ташкил этиш ҳақида» қарор қабул қилди. Ҳозирча бу анжуманнинг ташкилотчилари ва сабаблари ҳақида ахборот воситаларида бирор-бир тайинли гап айтилгани йўқ. Бироқ «Труд» газетасининг ёзишича, бундан беш йил бурун Чеченистонда ҳам дастлаб воқеалар ана шундай «қурултой»лардан бошланган экан. Дарвоқе, Налчикдаги қурултойга Чеченистон ўзининг расмий делегациясини жўнатган, бироқ ҳуқуқ-тартибот ташкилотлари томонидан бу делегация Қабарда-Балқар республикасига киритилмаган.

Балқар халқи қурултойининг қарори билан федератив шартнома ва Ваколатларни белгилаш ҳақидаги шартнома ҳамда қурултой қарорларига зид бўлган Қабарда-Балқар республикасининг қонунлари ҳаракати тўхтатилган. Шунингдек, янги жамият ташкилотлари тузилгунига қадар Балқария республикасида тўғридан-тўғри президентлик бошқаруви жорий этилишига ҳам қарор қилинган. Ўтиш даври учун ҳокимиятнинг Олий Ташкилоти — Давлат Кенгаши тузилиб, кенгаш раислигига истеъфодаги генерал-лейтенант С. Беппаев сайланган. Яна бир алоҳида қарор билан «бузғунчилик ва жиноятчилик ҳаракатлари олдини олиш мақсадида» балқарлар яшайдиган аҳоли пунктларида ўз-ўзини ҳимоя қиладиган отрядлар ташкил этиш ҳам кўзда тутилган. Қурултой 12 январда мўлжалланган Қабарда-Балқар республикаси Президентлигига сайловлар «Балқария республикаси ҳудудида» ўтказиш мумкин эмас, деб топди. Маҳаллий ташкилотларга сайлов комиссияларини тарқатиб юбориш топширилган.

Қабарда-Балқар президенти В. Коков бу ҳаракатлар барчаси қонун доирасидан ташқарида эканини таъкидлаб, уни «миллий-бузғунчилик», дея баҳолади ва сепаратчиларга қарши қонун доирасида барча чоралар кўрилади, деб айтди.

«Труд» газетаси бу хавфли ҳодисага қарши ўз вақтида курашиш лозим, деб ёзади: «Ахир, бу ҳудудаги бирор-бир республикада биргина миллат яшамайди, уларни майда давлатчаларга бўлиб юбориш — ҳалокатли. Бу ўринда шуни эслатамизки, Қабарда-Балқар республикасида балқар аҳолиси 50 минг кишинигина ташкил этади».

О. АҲМЕДОВ,
«Туркистон» шарҳловчиси

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг тўрт йиллиги муносабати билан мамлакатимиз ёшларининг «Камолот» жамғармаси ўзига хос танлов ўтказаётир. Танловки, шарти битта, совғаси бир нечта! Кимда-ким қуйида берилаётган саволларга тўғри ва лўнда жавобларини шу йилнинг 4 декабригача таҳририятимизга йўлласа «Камолот»нинг антиқа совғаси соҳиби бўлади.

Соврин соҳиби бўлишга шошилинг, азизлар!

1. Конституция сўзининг луғавий маъносини биласизми?

2. Ўзбекистон тарихида нечта Конституция амалда бўлган?

3. Ўзбекистон Конституциясида нечта модда бор?

4. Демократия ва шахс ҳуқуқи деганда нимани тушунасиз?

5. Ўзбекистон Президенти И. Каримов Конституцияни қандай таърифлаган эди?

6. Биринчи Конституция илк бор қайси мамлакатда ва қайси даврда қабул қилинган?

7. Дунё экспертларининг Ўзбекистон Конституцияси ҳақидаги фикри?

8. Дунёда энг кам ўзгартириш киритилган Конституция қайси давлатга тегишли?

9. Маънавий ва моддий тутқунликнинг бир-биридан фарқи?

10. Дунёда Конституцияси йўқ давлатлар борми, бўлса у қайси давлатлар?

11. Амир Темур даврида Конституциявий ҳуқуқ бўлганми, бўлган бўлса у қайси номда аталган?

12. Конституцияга биноан кимлар халқ номидан гапириши мумкин?

13. Конституцияга асосан «сиёсий партия» нима дегани? Касаба уюшмалари-чи?

14. Жамоат бирлашмаси деб нимага айтилади?

15. Конституция ва қонуннинг устунлиги нима дегани?

16. Конституцияда шахс ҳуқуқи ва эркинликлари қандай кафолатланган? Сиёсий ҳуқуқлар-чи?

17. Ўзбекистон Республикаси фуқаролари қандай иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқларга эга?

18. Жамиятнинг иқтисодий негизлари деганда нимани тушунасиз?

19. Қонунчиликка биноан фарзандларнинг бурчлари нимада?

20. Олий Мажлис ваколатлари нималардан иборат?

21. Ўзбекистонда кимлар сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эга?

22. Давлат ҳокимиятининг манбаи нима?

23. Давлат ҳокимияти тизими қандай ҳокимиятларга бўлинади?

ЖАВОБЛАРНИ ҚУЙИДАГИ МАНЗИЛГА ЙЎЛЛАНГ:
700083.
ТОШКЕНТ ШАҲРИ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ 32.
«ТУРКИСТОН» ГАЗЕТАСИ ТАҲРИРИЯТИ.
ТЕЛЕФОН: 36-56-58, 33-79-69.

Миллий қадриятларимиз

ЭЪТИРОФ

Одамлар азалдан қадрлаб келадиган, эзгуликни тарғиб қилувчи маънавият воситаси бу — халқ донишмандлиги мероси намуналаридир.

Туркий элнинг салмоқли аҳолисига эга бўлган ўзбеклар фольклори маънавият тарбияси учун яратилган бебаҳо меросдир. Президентимиз И. Каримов: «Биз иқтисодий ислоҳотларнинг янги даврига қадам қўяр эканмиз, маданий-маърифий соҳадаги ишларимиз, маънавиятимизни ривожлантириш вазифаларини ҳам белгилаб олишимиз керак», — дея бежиз маънавий тарбия билан боғлиқ масалага алоҳида эътиборни қаратмаган. Ҳақиқатан ҳам, инсоният ўтмишдан ҳозирга қадар давом этиб келаётган халқлар тарихига назар ташласак, ҳар бир тарихий давр ўзига хос, ишлаб чиқариш муносабатларига мос маънавиятни ҳам вужудга келтирган.

Ўтмиш авлодларимиз шу қадар кўп ва бебаҳо маданий-маънавий мерос қолдирганки, бугунги кунга қадар уларнинг бир қисмигинаси мафкуравий-тарбиявий эҳтиёжимизни қондиришга хизмат қилади. Ваҳоланки, ҳали халқ жонли сўзлашув нутқида фольклоршунос, элшунос ва тарбияшунос олимлар назарига тушмаган кўплаб маънавий қадриятларимиз яшамоқда. Шундай фазилатларни исботловчи бир эътироф ҳеч ёдимдан кўтарилмайди.

1985 йил юртимизга, молдавиялик Спатару деган фольклоршунос ташриф буюрди. Менга Спатаруни ўзбекларни турмуш кечириш тарзи билан таништириш юклатилди. Дастлаб меҳмонга Хастимом зиёратгоҳини ва Кўкалдош мадрасасини кўрсатмоқчи бўлдим. Бироқ Спатару: «Дўстим, мен мана шу Хастимом масжиди атрофида истиқомат қиладиган хонадонлар турмуш тарзини кўришни хоҳлайман», — деб қолди. Мен ўзимча, кўча эшиги кичкина, тор ҳовлилардан бирига кириб, шу хонадон ўзбек халқининг миллий турмуш тарзини, этнографик белгисини англатади, деб қандай айтаман деган истиҳола билан хонадонларга кейинроқ кирайлик-да, ҳозир шаҳримизнинг марказидаги Кўкалдош мадрасасига борамиз, деганча уни чалғитмоқчи бўлдим. Спатару ҳам аксини олганидек, шундоққина Хастимом масжидининг ёнидаги кичкина эшикли ҳовлини кўрсатиб қолса бўладими... Нима қиларимни билмай эшик қўнғироғини босдим. Сал ўтмай эшик очилди. Ҳовлига кўзим тушиши билан ўзим ҳайратдан ёқа ушлаб қолдим. Ҳовли сатҳи кенг, саҳни топ-тоза қилиб супурилган, тартиб билан гуллар экилган, садарайҳон ва жамбилларнинг ҳиди ҳовлидан кирган кишининг димоғини қитиқлайди. Эшик остонасидан ташқарида туриб салом берган эдим: ёшлари 60 лар чамаси нуроний хола: «Вой онанг ўргилсин, эшик остонасидан ичкарига киринглар», деб бизни ҳовлига таклиф қилдилар. Олдин меҳмон, ортидан мен ҳовлига кирдик. Хола бизни атрофида атир гуллар экилган сўрига ўтказишга шайланиб, келинига: «Келин, тез янги кўрпачаларингиздан олиб чиқинг, меҳмонлар келиб қолишди», — деб ўзлари хонтахта устига дастурхон ёзишга кетдилар. Спатару: «Қариндошларинг жуда яхши ҳаёт кечирар экан», — деб менга ҳовли саҳнидаги гуллар, ўрик ва бошқа дарахтларга имо қилди. Мен бу ҳовли эгалари қариндошларим эмаслигини ҳар қанча тушунтирсам ҳам у менга шубҳа аралаш қараб: «Қариндошларинг бўлмаса, нега бизни бунчалик ҳурмат билан қарши олишди?», — деди. Мен унга ҳар қандай ўзбек хонадонига келган меҳмон одатда шундай кутиб олинишини тушунтириб турган эдим, хола келиб қолдилар-да, бизга чой қуйиб узатдилар. Бироздан сўнг ошхонада ошга тайёргарлик бошланиб кетганлигини кўриб, мен: «Хола, чой учун раҳмат, сизникига ташриф буюрганлигимиз боиси, меҳмон узоқ Молдавиядан бизнинг Ватанимизга келиб, халқимиз урф-одат, анъаналарини ўрганишга, уларни ўз кўзи билан кўришга қизиққанлиги туфайли», — дедим ва кетишга ҳозирландик. Лекин хола: «Меҳмоннинг келиши ўз ихтиёри билан, кетиши — мезбоннинг ихтиёри билан, меҳмон атойи худо, сизлар бизникига келибсизлар, Аллоҳнинг бизга берган марҳамати бу», — дея қолишга ундадилар. Хонадон соҳибасининг бизга айтганларини сўзма сўз Спатаруга таржима қилиб турдим. Спатару ҳам холадан менинг у киши учун бегона эканлигимни, уй эгаларининг бизларга кўрсатаётган мезбонлик муносабатларининг самимий эканлигини англагач, энди қўшни хонадонга кирамиз деб қолди. Мен ноилож иккинчи ҳовлининг қўнғироғини чалдим. Бир бола чиқиб, одоб билан салом берганча: «Келинглар, адам уйдалар, қани уйга киринглар» деб қолди. Энди ўша пайтдаги ички хурсандчилигимни тасаввур этиш қийин.

Эшикдан чиққан бола нари борса 10-12 ёшлар чамаси эди-да. Молдавиялик олим ўшанда менга шундай деган эди: «Ўзбек миллати юксак маданият билан, дид-фаросат билан саранжом-саришта тарзда турмуш кечирар экан... мен халқимизнинг уй тутиш, ҳовли-жой қуриш маданиятига қойил қолдим, унда истиқомат қилаётган одамларнинг олижаноб инсоний маданияти, чуқур илдизга эга одатлари юксак маънавиятдан дарак беради».

Халқимиз миллий маданиятининг такрорланмас маънавий бойлиги унинг авлоддан авлодга, оғиздан-оғизга, устоздан шогирдга ўтиб келувчи турли донолиқлардан иборат эканлиги бугунги бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида айрим тарбияси бўш, руҳи ожиз ватандошларимизга бачкана, арзимас нарса бўлиб туюлиши мумкин. Бироқ, бошқа миллат, бошқа эътиқод одамларининг ақлли вакиллари учун ўзбек халқ фольклори, маросим ва анъаналари жуда катта мўъжиза, маъноси чуқур фалсафа, уфқи кенг илм бўлиб туюлиши табиийдир.

Маълумки, инсон фарзанди тарбияси билан боғлиқ ўтмишда яратилган ҳар қандай ахлоқий-дидактик асар ёки фалсафий йўналишдаги рисола у ёки бу жиҳатдан халқ донишмандлиги намуналарига суянган. Мана шу ўтмиш тажрибалар сабоғидан келиб чиқиб, бугунги кун маънавий тарбия маданиятини ривожлантиришнинг энг муҳим ва осон йўлларидан бири ҳам халқ донишмандлиги меросидан фойдаланишдир. Бунинг учун мактаб ва ўрта, олий таълим учун чоп этилаётган одобнома, фалсафа, нафосатшунослик, сиёсатшунослик, педагогика, руҳшунослик, адабиётшунослик, ахлоқшунослик ва бошқа ижтимоий фанларга халқ миллий қадриятлари, одобномаси намуналари, пандномалари ва фольклори намуналаридан сингдириб юборилган тарзда ўқув даргоҳларига берилса, бунинг натижаси хайрли бўларди.

Хулоса қилиб шуни айтиш керакки, ўзбек халқи донишмандлигининг турли шаклларидан таълим-тарбия ва маданий-маърифий ишларда амалий фойдаланадиган вақт келди.

С. АЛИМОВ,
филология фанлари номзоди, доцент.

Иш билганга...

МЎМИНОВ ДАСТХАТИ

ЁКИ ҚОЛОҚ БИР ЖАМОАНИНГ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ МИЛЛИОНЕР БЎЛГАНЛИГИ ҲАҚИДА

Солижон Мўминов бундан икки йил муқаддам Поп шаҳридаги 124-қурилиш-таъмирлаш ташкилотига бошлиқ бўлиб ўтганида, кўпчилик унга ачиниш билан қарагани рост. Боиси, ташкилотда ёғоч, тахта, цемент тугул, ҳатто девор оқлагани оҳак ҳам етишмас, ишчилар «кетаверсакмикан?» дея ишдан кўнгли совиб юрган кезлар эди.

Солижон жамоани йиғиб, ишбошилар, оддий усталар қуйнига қўл солиб кўрди. Жавоб битта: «Материал йўқ, бўлса ишлайверамиз». «Ташкилот ҳамёни бум-бўш бўлгач, материал қаердан бўлсин? - Ўзича мулоҳаза юритди янги бошлиқ, — йўқ, бу ҳолатда олға кетиб бўлмайди, йўлини топишимиз, бирор бир янгилик қўллашимиз керак...».

Ишлашни истаган имконият қидиради.

Мўминов ўйлай-ўйлай қоғозга гул тўсиқлар суратини чизди. Кейин шу сурат асосида ўғиллари билан эски темир-терсаклардан қолип ясаб, бир-икки намуна нусхаларини қуйиб усталарга кўрсатди.

—Ҳар бир ташкилотнинг олдидаги гулзор, ҳиёбонлар четини ана шундай гул тўсиқлар билан ўраб берсак, қалай бўлади? — деди у.

— Ахир, бунга анча-мунча цемент керак, - деди прораблардан бири энсаси қотиб, - кейин «Бизнинг хиёбонга тўсиқ қилиб беринг» деган одамнинг ўзи топилармикан?

— Биз бирор жойда бу ишни қилиб кўрсатайлик, маъқул бўлса цемент топилади, талабгор ҳам, - деди бошлиқ ишонч билан.

Худди шу кезларда битта таъмирлаш бригадаси туман марказидаги катта бир корхона биносини амал-тақал қилиб таъмирлаётган эди. Мўминов ўша корхона раҳбарига «Бинойингиз олди саҳнини ҳам сал безатиб берсак, нима дейсиз?» дея маслаҳат солди. Раҳбарнинг розилигини олгач, ишга киришилди. Таъмирловчилар тайёрлаб, дид билан ўрнатган ранг-баранг нақшли гул тўсиқлар бино чиройига чирой қўшиб юборди. Ўтган ҳам, кетган ҳам беихтиёр шу томонга қайрилиб қарар, «Аммо боплашиптими» деб қўярди.

Ўша корхона раҳбарининг кейин айтишича, қизиқиб сўраб-суриштирувчилар кўпайиб кетибди. Ҳатто айримлар «Бу қўқонлик наққошлар ишими ё Наманагандан олиб келдингизми, деб сўрашармиш: «Йўқ, бу ўзимизнинг Солижоннинг иши» деса, ишонишмасмиш...

Ҳар ҳолда ўша кунлари Мўминовнинг шу пайтгача жимжит турадиган телефони ҳам пайдар-пай жиринглайдиган бўлиб қолганди...

Поп—Фарғона водийсининг дарвозаси. Пойтахтимизни қўшни Қирғизистон Республикаси билан боғловчи «Тошкент-Уш» халқаро йўли худди шу тумандан ўтади. Бу ёғи Андижон-у Фарғонага ҳам, у ёғи Бухоро-ю Самарқандга ҳам Поп орқали борилади. Хуллас, десангиз, Мўминовнинг шаҳардаги ташкилот ва корхоналар саҳнига кўрк-тароват бағишлаб турган гул деворлари, гул туваклари ўтган-кетган йўловчиларнинг ҳам диққат-эътиборини тортди.

Қувасойликлар билан тузилган шартнома Солижонга қўл келди. Унинг ташкилоти Қувасой шаҳар ҳокимлиги ва шаҳардаги бир қатор бошқа корхоналар саҳнини ўз гул тўсиқлари, гул туваклари билан безатиб берди. Бунинг эвазига асосий буюртмачи - Қувасой цемент комбинати уларни керагидан ортиқ цемент билан таъминлаб турди. Бу эса гул тўсиқлари, плиталар тайёрлайдиган цехни кенгайтириш, иш ҳажмини ошириш имконини яратди.

Энди одимни сал каттароқ олса ҳам буларди. Мўминов ишлаб чиқариш кенгашларининг бирида янги ишга қабул қилинган қурувчилар, ҳунармандлар олдида шу ҳақда гап очди.

— Биз нафақат таъмирлаймиз, балки қурамиз ҳам, - деди у, эндиликда биздан бир умрга эсталик бўлиб қоладиган бинолар қурилишига қўл уришимиз керак.

— Катта имкониятлари бор йирик-йирик қурилиш ташкилотлари турганда бизга иш топилармикан? - деди бош муҳандис Раҳимжон Каримов.

— Топилади! - деди Мўминов.

Ва бу ишни ҳам ўзи бошлади.

Шундоқ шаҳарнинг ўртасида, истироҳат боғига кираверишда хусусий тижорат дўконлари қурилишига мўлжалланган жой бўларди. Мўминов ўйлаб ўтирмай, ҳокимлик раҳбарлари, меъморлар билан маслаҳатлашиб шу ернинг ўртасига тижорат дўкони қуришга киришди. Иш бошлангунча экан, қўшхонали дўкон битмасдан туриб, «бизга ҳам худди шунақасидан қуриб берсангиз» деб мурожаат қилувчи сармоядорлар кўпайиб қолди.

— Марҳамат, сотиб олишга кафолат беринг, кечи билан икки-уч ой ичида ўз дўконингизга эга бўласиз, - деди Мўминов.

Шу тариқа йўл ёқасида унга яқин замонавийлик билан миллий меъморчилик анъаналарини ўзида мужассам этган бири-биридан кўркам тижорат дўконлари қад ростлаб, шаҳар чиройига чирой қўшди.

Режаларимиз талайгина. Буюртмалар жуда кўп. Шуни ҳисобга олиб бир пайтлар қурилиб, тўхтаб қолган асфальт, оҳак цехларимизни ишга тушириб юбордик. Яқин ўртада арзиқ цехини ҳам ташкил қиламиз. Безакли ғишт ишлаб чиқаришни йўлга қўямиз. Яна ташкилотимиз қошида шу йилнинг ўзида ҳар қандай турдаги автомашиналар, тракторларни, совутгич, телевизор, кир ювиш машинаси сингари рўзғор жиҳозларини таъмирлайдиган кичик бир корхона очишни ҳам кўзлаяпмиз, — дейди биз билан суҳбатда ишбилармон раҳбар.

- Барибир касбингиз ўзига тортаяпти экан-да, — дейман Мўминовнинг асли ихтисоси инженер-механизаторлигига ишора қилиб.

- Йўқ, гап бунда эмас, - дейди у жиддийлик билан, - даврнинг ўзи ҳар биримиздан тинмай изланишни, доимо янгиликка интилиб яшашни тақозо этяпти...

Ортиқали НОМОЗОВ.

ҚИШЛОҚДА МАИШИЙ ХИЗМАТ

«ГУЛЛОЛА»НИНГ ГУЛГУН ҚИЗЛАРИ

... Дастгоҳлар шовқини бир зум тинмайди. Қиз-жувонларнинг эса қўллари-қўлларига тегмайди. Кимдир тайёр кийимларга тугмалар қадаётир. Яна бошқаси янги либосларга дазмол босмоқда. Бирови эса ҳозиргина тикилган кийимни мижозга кўрсатиш учун шошилади. Хуллас, корхонада кун бўйи ҳаёт қайнайди.

Қамаши шаҳридаги маиший хизмат кўрсатиш уйининг «Гуллола» хусусий жамоа корхонасига айланганига атиги уч йил бўлди. Бироқ мана шу ўтган йиллар мобайнида корхонада жуда кўп ишлар қилинди. У иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланибгина қолмай, балки ўзининг харидоргир ва бежирим либослари билан тез орада мижозлар эътиборига тушди. Унга ёш меҳнатсевар, ўз касбининг фидойи чеварлари ишлаш учун жалб этилди. Бундан ташқари, маиший хизмат кўсатишнинг барча турлари бўйича аҳолига намунали хизмат кўрсатади.

Бугунги кунда жамоада қирқ нафардан ортиқ киши меҳнат қилади. Биринчи галдаги ишимиз цехларни кенгайтириш, қўшма корхоналар ва савдо дўконлари ташкил этиш, шу билан бирга ўзимизнинг валюта ҳисоб рақамимизни очиб, Республикамиз шаҳарлари ҳамда бошқа давлатлар билан ўзаро ҳамкорликни ўрнатишдан иборат. Бунинг учун ички имкониятларимиз етарли.

Яна бир нарса. Шаҳримиздаги кир ювиш цехини корхонамиз маблағи ҳисобидан сотиб олиш ва унга эгалик қилишни мўлжаллаяпмиз. Чунки бозор иқтисодиётининг бугунги талаби ҳам шуни тақозо этади. Аммо очиғини айтишим керак, нарх-навонинг кескин қимматлашуви, йўл-харажатларининг ошиб кетаётганлиги кераклли материалларни олиб келишимизга, қисқаси, умумий ишларимиз кўламига монелик қилаётир. Ундан ташқари банк тизимлари муаммолари ҳам фаолиятимизда қатор қийинчиликлар туғдирмоқда. Шунга қарамай, маиший хизматнинг барча турлари бўйича туманимиз аҳолисининг талаб ва истакларини тўла қондириш, шу билан бирга арзон, сифатли ва харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқариб, одамлар олқишини олиш ягона мақсадимиздир.

Биз «Гуллола» жамоа корхонаси раҳбарлари ва унда меҳнат қилаётган қиз-жувонлар билан хайрлашиб, йўлга тушар эканмиз, барча эзгу ниятлари уларга йўлдош бўлишига чин дилдан ишондик.

Абдунаби БОБОЁРОВ,
Қашқадарё вилояти

Ҳамкорлик қирралари

ЎХШАШЛИГИМИЗ МЕҲНАТКАШЛИКДАНДИР

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, жаҳоннинг кўпгина давлатлари билан ҳар томонлама ўзаро тенг манфаатли алоқалар ўрната бошлади. Корея Республикасининг Таълим маркази 1992 йилнинг 27 майидан Тошкент шаҳрида ҳам фаолият кўрсата бошлади. Марказнинг раҳбари Чонг Ман Себ Тен жаноблари билан бўлган суҳбатимиз ҳар иккала мамлакат ўртасидаги маданий-маърифий ҳамкорликка бағишланди:

— Корея Республикасининг Таълим маркази Президент Ислом Каримовнинг далатимизга қилган ташрифидан кейин, аниқроғи, юртингиз билан ана шундай муассаса ташкил этиш ҳақидаги шартномага асосан тузилди. Ҳеч иккиланмасдан айтиш мумкинки, марказ ҳар иккала давлатлараро таълим, маданият соҳасида дўстлик ва ҳамкорлик кўприги бўла олади. Корея Республикасининг Таълим Вазирлиги ҳамда Ўзбекистон Халқ Таълими Вазирлиги билан имзоланган Келишувга биноан иш олиб боряпмиз.

Таълим маркази корейс тили муаллимларини тайёрлаш ва малакасини ошириш курсларида шу тилни ўргатувчи махсус машғулотларда 2000 дан ортиқ киши билим олгач, шартнома билан Кореяга янада чуқурроқ таҳсил олиш учун жўнатилди. Сўнгги икки йил мобайнида марказнинг саъй-ҳаракатлари билан 800 дан ортиқ Республикангиз фуқароси Кореяга юборилди. Марказ қошида ташкил этилган Тошкент шаҳри ва вилояти корейс тили ўқитувчилари кенгашининг фаолияти борасида ҳар йили муаллимлар семинари, сафарлар, олимпиада, фестиваллар ўтказилиб турилади. Кўрик-танловларда эса болажонларимиз нафақат адабиёт, тарих, бадиий ўқишда, балки қўшиқ айтиш, рақсда ҳам ўз маҳоратларини намойиш этадилар. Бундан ташқари биз Тошкентда муаллимлар ва ўқувчилар учун дарсликлар, ўқув қўлланма, болалар адабиёти ҳамда замонавий техника воситалари етказиб беришда қўлимиздан келганича ёрдам кўрсатамиз. Таълим маркази ташкил этилганидан буён 6240 дан ортиқ дарслик, 7500 дан кўпроқ болалар адабиётини кичкинтойлар учун туҳфа қилдик.

Бир эътибор беринг-а, бизнинг марказ ташкил этилганига тўрт йил тўлмоқда. Шу вақт мобайнида Сэул миллий дорилфунуни ва Корейс тили давлат академиясига 150 дан зиёд олий ва ўрта махсус билимгоҳларининг талабалари, маориф ходимлари юборилди. Муассасамизда уюштирилган олимпиада ва кўрик-танлов ғолибларидан 18 киши Кореяга юборилди. Дарвоқе, 1992 йилда марказнинг ташкил этилиши баробарида Ўзбекистонда юртимиз ҳаёти, маданияти, тилини ўргатувчи бир қанча туркум кўрсатувлар кўпчиликка маъқул бўлди. 1995 йилнинг май ойида Тошкент шаҳар халқ таълими Бош бошқармаси ва Сэул таълим депортаменти имзолаган битимга кўра Тошкентдаги иккита ўрта мактаблар (260 ва 290) биродарлашган мактабларга айлантирилди.

Марказ қошида фахрийлар уюшмаси ҳам доимий иш олиб боради. Уюшма Корея тарихи, маданиятига бағишланган фильмлар намойиши, турли учрашув ва суҳбатлар, хотира кунларини ўтказиб туради.

Тез орада Тошкентдаги 266-ўрта мактаб ҳамда Тошкент вилояти, Туйтепа шаҳридаги 1-ўрта мактабда Таълим марказининг 5 йиллигига бағишлаб Корейс халқ ижодиёти фестивалини ўтказамиз. Шу билан бирга ликда ўзбек тили борасида ўқувчилар билимини синаш учун танлов ўтказиш режамиз ҳам йўқ эмас.

Корея ёшларининг ҳаёти ҳақида нималар дейиш мумкин?

Аввал уларнинг билим олиши, кейин эса ҳаёти тўғрисида гапириб бера қолай. Бизнинг мамлакатимиздаги таълим тизими бир неча босқичга бўлинади: бошланғич мактабда ўқиш — олти йил, ўрта — уч йил, юқориси — уч йил, институт — тўрт йил, аспирантура — икки йилни ўз ичига олади. Асосан юқори мактабдан бошлаб мажбурий таълим берилади. Юқори мактабга кириш имтиҳонларидан маориф соҳасидаги мураккабликлар бошланади. Кореяда шундай ибора мавжуд, институтга кириш учун кунига тўрт соат ухлаш керак, беш соатлаб ухлаганлар ўқишга киролмайди. Ана шу иборанинг ўзгинаси олий ўқув юртига кириш имтиҳонининг қанчалик оғир эканидан долалат беради. Агар бола ўрта мактабнинг учинчи синфида ўқиса, у ҳолда ота-она зиммасига барча қийинчиликларни олиши керак.

Талабаларни институтга кўпроқ қабул қилишнинг имкони йўқмикан, деган саволнинг туғилиши табиий. Барча ёшлар олий ўқув масканларига бориши мумкин, лекин уларнинг ҳаммаси ҳам институт талаби даражасида ўқий олмайдилар. Қолаверса, биз йигит-қизларнинг олий ўқув юртини шунчаки тугатишларини эмас, балки юқори малакали мутахассислар тайёрлашни истаймиз. Институтнинг биринчи, иккинчи босқичларида талабалар ихтиёрига қараб бўш вақтда тўгаракларга қатнашишлари мумкин. Лекин учинчи босқичдан бошлаб улар ишга тайёргарлик кўришлари керак бўлади.

Йигитларнинг хизмат муддати яқинлашгач эса улар бурчларини ўтаб, сўнгра яна ўқишни давом эттирадилар. Ишга жойлашгач йигитлар 27-28 ёшда, қизлар 24-26 ёшда оила қуришади. Корея ёшларининг ҳаёти шундай ўтади, лекин нима бўлганда ҳам улар илм, фан, маданият, меҳнатда ҳам жуда фаол иштирок этишади.

Ўзбекистон ҳақидаги фикр-мулоҳазаларимни билмоқчимисиз?

Тошкентга 1994 йилда келганман. Биласизми, биз ўтирган самолёт тунда тупроғингизга қўнган эди. Аэропортданоқ мени осуда ва гўзал шаҳрингиз буткул ўзига ром этганди. Ўзбекистон мустақилликни қўлга киритганига 5 йил бўлди. Мана шу давр ичида мамлакатингизда ақл бовар қилмас ўзгаришлар рўй берди.

Президент Ислом Каримов саъй-ҳаракатлари ва раҳбарлигида Ўзбекистон собиқ Иттифоқ Республикалари орасида ҳозир гуллаб-яшнаган давлатга айланди. Халқингизнинг меҳнатсеварлиги эса юрт келажаги буюклигидан дарак беради. Ўзбекистон ва Корея давлати ўртасида ўхшашлик жиҳатлар жуда кўп. Урф-одат, анъаналарда ҳам умумийлик бор. Катталарга ва айниқса, ёши улуғ инсонларга ҳурмат кучли эканини кўрибоқ, бу борада ҳам муштаракликни сездим. Ҳар иккала халқнинг меҳнаткашлиги алоҳида таҳсинга сазовордир. Айниқса, юртингиз ёшларининг шижоати, ғайратини эътироф этмасдан илож йўқ. Энг асосийси, давлатингиз сиёсати юксак инсонпарварлик ғоялари асосида юритилар экан.

Қадимги Хитой қўлёзма манбаларида «Корея шарқ фалсафаси, маънавиятини ўзида мужассамлаштирган давлат» деган сўзлар учрайди. Ҳар иккала Шарқ мамлакатларининг ўхшаш жиҳатлари ўзаро ҳурматга асосланган ҳамкорликка имкон беради.

Назокат УСМОНОВА
ёзиб олди

Спорт

ЖАҲОНДА СПОРТНИНГ АНВОИ КЎПДИР

Григорян — чемпион. Аниқроғи, яна чемпион.

У билан бўлган суҳбатимизни оққа кўчираётганимизда ҳали ушбу хушхабар оммавий-ахборот воситалари томонидан тарқатилмаган эди. Алалхусус, унинг ғалабасидан ҳам биз ҳали бехабар эдик. Мўъжиза рўй берди. Аслида бу мўъжиза ҳам эмас. Зотан, Артур ўзининг эришаётган бирин-кетин улкан ғалабаларига ўз мухлисларини ўргатиб қўйди, чоғи, эндиликда Григорян номини эшитган киши, демак яна ғалаба экан-да, деб қўймоқда. Деворни уриб, кўз тегмасин дейиш, керак.

Хуллас, бугунги газетамизнинг меҳмони жаноб Ғалаба. Яъни, профессионал бокс бўйича жаҳоннинг уч карра чемпиони Артур ГРИГОРЯН.

— Артур, ўзбек спортининг ривожлантириш борасидаги улкан хизматларингиз учун Республикамиз Президенти Фармони билан «Меҳнат шуҳрати» орденига муносиб кўрилдингиз. Аввало ушбу мукофот билан Сизни таҳририятимиз жамоаси ва кўпмиллионли мухлисларингиз номидан муборакбод этиб, суҳбатимизни спортдан узоқ бўлган саволдан бошласак. Ўзбек тилида бунчалик пухта ва эркин гаплашишни қаердан ўргангансиз?

— Раҳмат. Асли Тошкентликман. Маҳаллада ўзбек болалари билан бирга ўсиб, улғайганим сабаб бўлса керак, ўзбек тилини яхши биламан. Ҳайрон қолишингиз мумкин, лекин ўзбек тили ва адабиётига ҳам болалигимдан меҳр қўйганман. Абдулла Қодирий, Парда Турсун, Абдулла Қаҳҳор, Ўткир Ҳошимов асарларини шу тилда мутоалаа қилганман.

— Лекин, Сиз адабиётшунос эмас, балки бокс юлдузисиз. Тўғриси, бокс оламига қандай кириб келгансиз?

— Таъбир жоиз бўлса, жаҳонда спортнинг анвои кўпдир, лек мен учун манзури — бокс. Руфат Рисқиевнинг ўз ғалабалари билан жаҳон спорт оламини ларзага келтиргани болалигимдаёқ қалбимга чўғ солганди. Отам Размик Хосрович штанга билан шуғулланарди, яъни мен оилада спорт ҳавосидан баҳраманд бўлиб ўсдим. Ўн бир ёшимда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тренер Лев Михайлович Аҳмаджонов раҳнамолигида бокс бўйича сармашқларни бошлагандим. Ундан бокснинг тактикаси, техникаси, психологияси алифбосини ўргандим. Кейинчалиқ тақдир мени ажойиб инсон, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тренер, собиқ СССРда хизмат кўрсатган спорт устаси Владимир Шин билан учраштирди. Боксчи бўлишимда шу икки сиймо катта аҳамият касб этди.

— Ҳаммаси бўлиб неча марта рингга чиқдингиз?

— Ҳаммаси бўлибми? 404 марта рингга чиқдим. Шундан 380 учрашувда менга омад кулиб боқди, 24 тасида мағлубият аламини татиб кўрдим. Начора, рингнинг қонунлари шафқатсиз.

Мавруди келганда Президентимизнинг профессионал спортга, умуман, спортчиларга катта эътибор бераётганлигини таъкидламоқчи эдим. Бундан ақалли беш йил аввал Ўзбекистонда профессионал спорт, жумладан, профессионал бокс ҳақида орзу қилиш ақлга сиғармиди? Айниқса, боксни ўзларига касб қилиб олган кишилар советлар мафкураси ўқига муттасил дучор эди. Истиқлол шарофати туфайли биз учун жаҳон қопқалари бирма-бир очилди, шунга яраша спортчиларимиз ҳам юртимиз обрўсини эллар, қитъалар оша эъзозлаш йўлида қўлларидан келган хизматларини аямаяптилар.

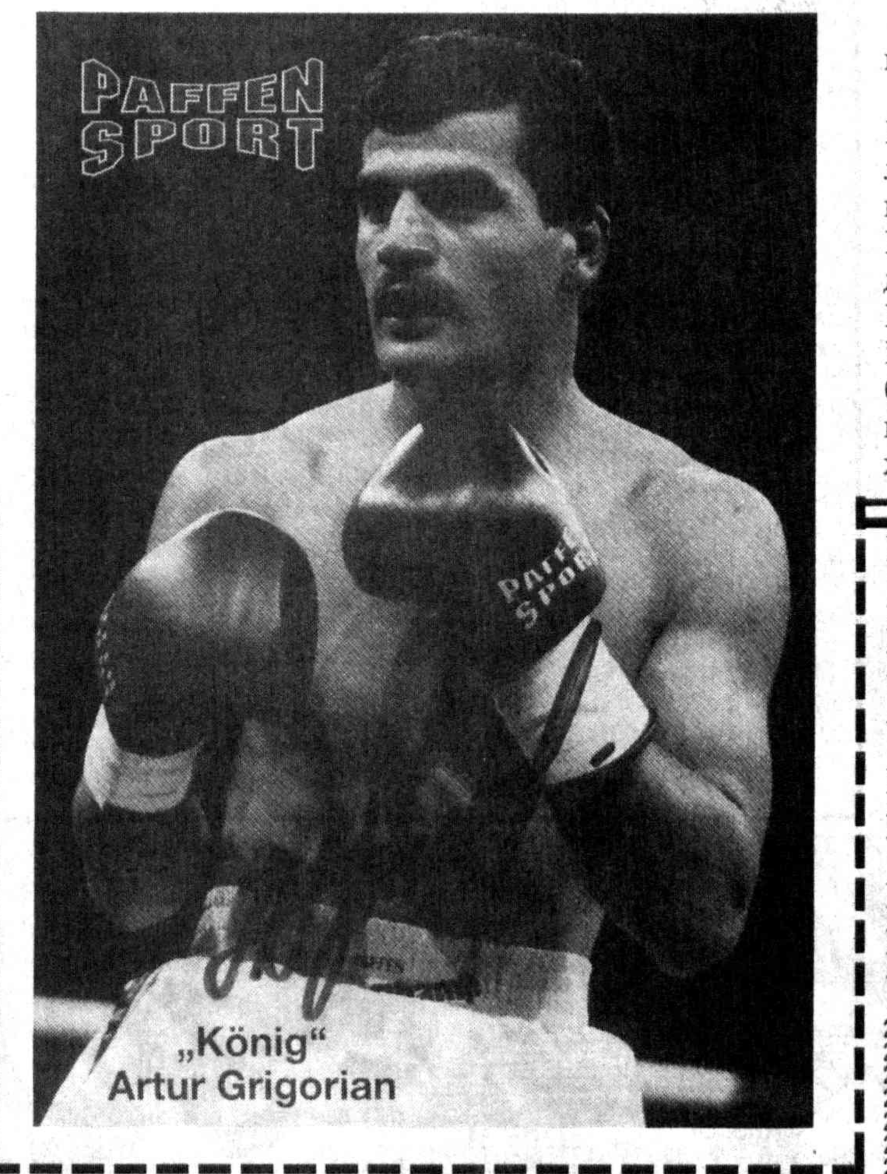

„König“
Artur Grigorian

— Нега хорижда тўрт йил қолиб кетдингиз?

— Шартнома асосида профессионаллар ўртасидаги жаҳон чемпионлигига Гамбургдаги «Универсум бокс промошн» клуби номидан енгил вазн бўйича рингга чиқдим. Одатда, чемпион қайси мамлакат вакили бўлса, ўша мамлакат шарафига байроқ кўтарилади, ўша давлат мадҳияси янграйди. Шунинг учун сўнгги гал рингга чиқиш арафасида Ўзбекистоннинг Берлиндаги элчихонасига бориб, вазиятни тушунтирдим. Элчихонадагилар ниятимни маъқуллашиб, Ўзбекистон Республикаси Байроғи ва Мадҳиямиз куйи ёзилган оҳанрабо кассетасини беришди. Шу аснода Германиядаги муҳожир арманлар жамоаси вакиллари менга Арманистон байроғини кўтаришни, бунинг эвазига катта миқдордаги пулни таклиф қилишди. Уларнинг таклифини рад этдим. «Агар ютсам, фақат Ўзбекистон байроғи кўтарилади», — дедим. Икки раунддан сўнг рақибим — АҚШнинг 1992 йилги чемпиони Жин Рид нокаут ҳолича таслим бўлди (аввалги рақибим, пуэрториколик Антонио Риверани ўн икки раунддан кейин енгдим). Ғалабадан сўнг Ўзбекистон Байроғи кўтарилди. Давлат Мадҳиямиз янгради. Албатта, ҳаяжондан йиғлаб юбордим.

— Чет эл газета-журналлари Сиз ҳақингизда гап кетганда «Бокс қироли» атамасини тез-тез ишлатишади...

— ... У маҳаллари ҳали ҳаваскор боксчи эдим. 1992 йили Барселонада ўтказилган жаҳон Олимпиада ўйинларида мағлубиятга учрадим. Шундан сўнг спортни умуман ташламоқчи ҳам бўлдим. Бироқ, шу асно менга бокс бўйича Германия чемпионатида қатнашиш учун таклиф келиб қолди. Спорт низомига кўра, икки нафар хорижлик боксчи Германия миллий чемпионатида қатнашиши мумкин экан. Икки ўртада шартнома имзоланди. 1994 йилда ҳаваскор боксчилар ўртасида «Химков кубоги» мусобақаларида қатнашиб, икки йил ичида 20 марта рингга чиқдим, ҳамма жангларда рақибларимни енгдим. Немис газеталари мен ҳақимда «Мусобақа қироли» деб ёзишди. Шу-шу, бу ном оммалашиб кетди.

— Сизнингча, боксчиларимиз Атланта Олимпиадасида қандай иштирок этишди?

— Хабарингиз бўлса, камина бу мусобақаларда қатнашмадим. Ўйинларни телевизор орқали диққат билан томоша қилдим. Айниқса, юртдошимиз Карим Тўлаганов яхши жанг қилди. Дилшод Ёрбеқов масаласида рефери адолатсизликка йўл қўйди. Бошқа вакилларимиз ҳам Олимпиадада ёмон қатнашишмади.

— Ёш боксчиларга қандай маслаҳат берган бўлур эдингиз?

— Ўзбек бокси ажойиб анъаналарга эга. «Осиё йўлбарси» деб ном олган афсонавий боксчи Руфат Рисқиев ёки жаҳоннинг энг кучли боксчиларидан бири деб тан олинган Владимир Шин номларини унутиб бўлармиди. Улар босиб ўтган спорт йўли ёшларимиз учун маҳорат мактаби бўла олади.

— Агар сир бўлмаса айтинг-чи, навбатдаги рақибингиз ким?

— Эртага Германияга учиб кетаман. У ерда иккинчи марта чемпионлик унвонини ҳимоя қилиш учун машқларни бошлаб юбораман. Рақибим — Англия чемпиони Майкл Аэрес. (Артур ҳали рақиби беллашувдан воз кечиб, унинг ўрнига рингга Мартин ЯКУБОВСКИЙ тушушини билмас эди — А. Н.) Учрашув 23 ноябрда бўлиб ўтади. Агар бўлажак жангда ғолиб чиқсам, чемпионликнинг Олтин камари менда мангу қолади. Насиб бўлса, ёруғ юз билан учрашамиз.

Алишер НУРМУҲАММЕДОВ суҳбатлашди.

P.S. Насиб этди. Артур ўзи орзу қилганидек, жаҳон чемпиони камарини бир умрга ўзида сақлаб қолди. Ғалаба муборак, жаҳон чемпиони!

TV / ТВ

ДУШАНБА, 25

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Бир ўлка-ки...»
8.55 Эстрада тароналари.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Илм — ўзликни билмакдир».
10.30 «Мақтанчоқ филча». Мультфильм.
10.40 «Қувноқлар даврасида».
10.55 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади». Публицистик кўрсатув.
11.25 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
12.00 Бокс. Жаксон хотирасига бағишланган халқаро турнир.
12.25 «Ўлан». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.45 «Дилнавоз садолар».
19.10 «Мозийдан садо».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Тоғлар таронаси». Мусиқий дастур.
21.40 «Вақт». Публицистик кўрсатув.
21.55 «Бу оқшом...»
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.05 «Руҳи равоним— эътиқод». Жалолиддин Румий.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Буни умр дерлар». Телеочерк.
00.10 Тунги тароналар.
00.20 — 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб». Мода янгиликлари.
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон». Оҳанглар.
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Хобби-холл».
21.10 «Курьер».
21.30 «Прайм-тайм».
21.40 «Спорт қитъаси».
22.40 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.20 — 00.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.05 «Табассум ўғрилари». Бадиий фильм. 1-серия.
*
Россия жамоат телевидениеси 19.10 — 21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Тоғларга куз келганда», «Момиқ мўйна». Телефильмлар.
*
Россия давлат телевидениеси 23.00 — 23.35
*
23.35 Эълонлар.
23.40 — 23.45 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Душанба». Публицистик кўрсатув.
19.20 «М» — Хабар.
19.30 «Авторейд».
19.40 Кечки сеанс. «Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари». Бадиий фильм.
21.10 «Спорт-тайм».
21.40 «Брюссель учрашувлари». Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримовнинг Бельгияга ташрифи якунларига доир.
22.10 Эълонлар.
22.15 «Кимга қанақа?».
22.45 Эълонлар.
22.50 — 23.00 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Мангуликка дахлдор».
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Рақслар оламининг сири».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Адабиёт.
11.00 Инглиз тили.
*
11.30 «Юрт таянчлари». Публицистик кўрсатув.
11.50 Футбол. Ўзбекистон V миллий чемпионати якунлари.
13.20 «Гул кўп, чаман кўп». Телеочерк.
13.50 «Бир кам дунё». Адабий композиция.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Умид учқунлари».
18.30 «Спорт, спорт, спорт».
18.50 «Дилнавоз садолар».
19.05 «Дурдона».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Маънавият булоқлари».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.40 «Альманах-ТВ».
22.20 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
23.05 «Мусиқий саёҳат».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Оқ йўл ўрнида». Футбол бўйича Осиё кубоги ўйинлари олдидан.
00.40 Тунги тароналар.
00.55—01.15 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Олтин кент».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 «Спорт қитъаси».
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 — 00.20 «Кинонигоҳ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Табассум ўғрилари». Бадиий фильм. 2-серия.
*
Россия жамоат телевидениеси
7.30 — 9.00 «Телетонг».
***
19.10 — 21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Жонли сайёра».
*
Россия давлат телевидениеси 22.55 — 23.25
*
23.25 Эълонлар.
23.30 — 23.35 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун».
19.20 «Коллаж».
19.45 Эълонлар.
19.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.40 «Игротека».
21.10 «Жиллет-спорт».
21.40 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
21.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.25 «Халқ саломатлиги йўлида».
22.55 «Озодлик номидан». Америка тарихи.
23.25 Эълонлар.
23.30 «ТВ IV да «Немис тўлкини».
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Альманах - ТВ».
9.05 «Ўйин». Мультфильм.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Ассалом, япон тили!».
*
11.40 «Талаба ва спорт».
12.05 Ўзбек куйларидан концерт.
12.40 «Олтин куз жилолари». Кинодастур.
13.20 «Бола бошидан...»
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Бахтли шаҳзода». Мультфильм.
18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...».
18.30 «Замон билан ҳамнафас».
18.45 «Аёл қалби наволари». Мусиқий дастур.
19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телевизион фестивали.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Дилнавоз садолар».
21.35 «15 дақиқа спорт ҳақида».
21.50 «Табаррук қадамжолар».
22.10 «Автоолам».
22.25 «Морена Клара». Телесериал.
23.10 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15—00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...»
20.10 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 «Дойче Велле» намойиш этади.
21.55 «Спорт қитъаси».
22.40 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.20 — 00.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўғирлик». Бадиий фильм. 1-серия.
*
Россия жамоат телевидениеси
7.30 — 9.00 «Телетонг».
***
19.10 — 21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Шоҳсупа сари йўл».
*
Россия давлат телевидениеси 23.00 — 23.30
*
23.30 Янгиликлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультикарусель».
19.05 «Манбалар». Тошкент ва Ўрта Осиё Епархиясининг 125 йиллигига. 2-қисм.
19.35 «Ер курраси».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Тошкент оқшомида».
20.30 «Британия кундалиги».
21.00 «Мезон».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Сахий хонадонда».
22.05 «Гулдаста».
22.25 Эълонлар.
22.30 «Қўшиқларим оламни тутгай».
22.50 — 23.00 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телевизион фестивали.
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Муносабат» Публицистик кўрсатув.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Умумий биология.
11.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
*
11.30 «Жаҳонгашта қўғирчоқлар».
12.00 «Шеърият». Тошпўлат Аҳмад.
12.15 «Эски уй соҳиблари». Мультфильм.
12.25 Мумтоз ашулалар.
12.50 «Ғалати гаров» Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Катта танаффус».
18.35 «Кўзгудаги акс». Фототанлов.
18.45 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.05 «Акциядор луғати».
19.15 «Дилнавоз садолар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.15 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
21.30 «Дилнавоз садолар».
21.40 «Шарқдан нур...» Паҳлавон Маҳмуд.
22.00 «Инсон қушлар ортидан боради». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.05 — 00.15 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультфейерверк».
9.20 «Хобби-холл».
9.50 «Курьер».
10.20 «Прайм-тайм».
10.30 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
10.50 «АРТ-журнал».
11.05 «Табиат дунёси».
11.55 «Компьютер-Осиё».
12.10 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
12.30 — 14.10 Видео — «О».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг, имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
20.15 «Дармон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.25 «Бизнес-уик».
21.40 «Спорт қитъаси».
22.20 «Дойче Велле» оҳанглари ва Эълонлар.
22.50 — 00.30 «Кинонигоҳ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўғирлик». Бадиий фильм. 2-серия.
*
Россия жамоат телевидениеси
7.30 — 9.00 «Телетонг».
* * *
19.10 — 21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Мусиқа ҳамма учун».
*
Россия давлат телевидениеси 23.00 — 23.35
*
23.35 Эълонлар.
23.40 — 23.45 Янгиликлар.

IV

17.20 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Дастурнинг очилиши.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Айчурек».
19.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.30 «Каталог».
20.45 Эълонлар.
20.50 «02» тўлқинида.
21.05 «Эколот-коктейль».
21.35 «Океандан — океангача». USA-круиз.
22.05 «Компьютер-ревю».
22.30 «Юки-нобо «Зао» тоғи». Телесериал (Япония).
22.50 Эълонлар.
22.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.25 «Интерспорт».
23.35 — 23.45 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Юзма-юз». Мулоқот.
8.45 «Нафосат». Кинодастур.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Фармон ва ижро».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Математика.
11.00 Немис тили.
*
11.30 «Китоб ва ҳаёт».
12.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Истеъдод».
12.30 «Фарзанд—умид юлдузи». Тележурнал.
13.00 Ака-ука Шожалиловлар куйлайди.
13.15 Диққат, премьера: Нурилло ҳожи Абдуллахон ўғли. «Муҳаббат қасри» (Тож Маҳал). Қўқон Давлат мусиқали драма театрининг спектакли.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун концерт.
18.30 «Аудитория».
18.50 Бизнес ҳафта якунлари.
19.00 «Мутолаа».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Эртага — шанба».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Ривоят».
21.30 «Таниш ва номаълум».
21.50 «Дилнавоз садолар».
22.10 «Хуш келибсиз!»
22.30 «Морена Клара». Телесериал.
23.15 «Дилнавоз садолар».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот»
23.55 Жума лавҳаси.
24.00 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Боланинг тили».
9.10 «Мульти-пульти».
9.30 Дилором наволар.
9.40 «Таманно».
9.55 Мулоҳаза учун мавзу.
10.15 Дилором наволар.
10.20 Видео янгиликлари.
10.40 Видео — «О».
12.20 — 13.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 «Кинохроника».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Мусиқий йўлка».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сиздан ишорат».
21.40 «Ракурс».
22.00 Хит-парад ва Эълонлар.
23.00 «Санта-Барбара» Телевизион бадиий фильм.
23.50 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 Болалар учун фильм. «Валерка, Рэмка, плюс...»
18.30 «Тошкент. Эски шаҳар». Манзарали фильм.
18.40 «Цирк ҳақида». Дам олиш дастури.
*
Россия жамоат телевидениеси
7.30 — 9.00 «Телетонг».
* * *
19.15 — 21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.40 «Театр воқеалари». Бадиий телефильм.
*
Россия давлат телевидениеси 23.25 — 23.55
*
23.55 Эълонлар.
24.00 — 00.05 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Умид чечаклари».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Шаҳрим — фахрим».
20.05 «Замандас».
20.35 Эълонлар.
20.40 «Мусиқий меҳмонхона».
21.10 «Коинот».
21.40 Эълонлар.
21.45 «Рангинкамон».
22.15 «Уй остонадан бошланади».
22.45 Араб эстрадаси.
23.15 — 23.25 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи
8.35 Тараннум». Мусиқий дастур.
9.00 «Йўллар ва ўйлар».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 «Шоҳруҳ» клуби.
10.30 «Ўйла! Изла! Топ!». Телемусобақа.
11.05 Юнон-Рим кураши. С. Раҳимов хотирасига бағишланган халқаро турнир.
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
11.45 «Таянч».
12.10 «Ёшлар билан».
12.40 «Малҳам».
12.55 «Талабалар саҳнасида».
*
13.25 «Умр лаҳзалари». Кибриё Қаҳҳорова.
13.55—14.15 «Саховат». Халқаро ногиронлар куни олдидан.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Мактуб».
18.50 «Сиз севган қўшиқ».
19.05 «Ҳайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Дилнавоз садолар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Азиз сиймолар». Раҳим Пирмуҳамедов.
21.40 «Дилнавоз садолар».
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
22.00 «Заковат».
22.10 «Жаҳон киноси юлдузлари».
22.25 «Имкон чўққилари».
22.35 «Жазда фақат қизлар». Бадиий фильм.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...»
9.20 «Кинохроника».
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Мусиқий йўлка».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Кинонигоҳ».
13.20 — 14.20 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 «Мультдаста».
18.20 «Жозиба».
18.35 Эълонлар.
18.40 «Жаноби Хилл ҳангомалари».
18.55 «Театр ҳақида ўйлар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.05 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:
21.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 Видео — «О».
23.20 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
23.45 — 23.55 «Алмисоқдан қолган дўкон».

III

18.20 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.25 — 21.35
*
21.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
*
Россия давлат телевидениеси 22.00 — 23.20
*
23.20 — 23.40 «Бухоро зардўзлари». Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».
9.15 Эълонлар.
9.20 Шанба эртаги. «Шелкунчик».
10.50 «Рақслар қанотида».
11.20 «Клип-антракт».
11.25 «Комедиантлар».
11.45 «Олам ва одам».
12.10 Эълонлар.
12.15 Кинонинг олтин асри. «Ромео ва Жульетта». Бадиий фильм. 2-серия.
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Ажойиб Париж». «Салом, Франция!» дастурига илова.
20.35 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.40 Кинонинг олтин асри. «Уч эркак ва беланчакдаги кичкинтой» (Франция).
22.00 «Спектаклдан сўнг».
22.25 «5 дақиқа ўзим учун».
22.30 «Эсдалик учун дастхат».
22.55 «Жиллет-спорт».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Комедиантлар».
23.50 «Бу ажиб дунё».
00.10 «Хит-коллекция».
00.25 Эълонлар.
00.30 — 00.40 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 1

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Аср муаммоси». Бутунжаҳон СПИД касаллигига қарши кураш кунига.
11.20 «Ўзбекистон спорти».
11.45 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 18-қўй.
12.25 «Ташриф». Дам олиш дастури.
13.05 «Болалигим — пошшолигим». Видеоканал.
14.05 — 14.45 «Қувноқ стартлар».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун концерт.
18.15 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
19.00 «Келгуси ҳафтада».
19.15 «Соғинч».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Яқинлашаётган Америка».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 Илҳом сатрлари.
21.30 «Мусиқа салтанати».
21.50 «Шахс ва баҳс».
22.15 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм 19-қўй.
22.55 «Футбол олами».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 «Келгуси ҳафтада».
00.15 Юнон-Рим кураши. С. Раҳимов хотирасига бағишланган халқаро турнир.
01.00 Тунги тароналар.
01.10 — 01.20 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультдаста».
9.20 «Жозиба».
9.35 «Жаноби Хилл ҳангомалари».
9.50 «Театр ҳақида ўйлар».
10.20 «Дубляж».
10.30 «Жозиба».
10.50 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
11.15 «Алмисоқдан қолган дўкон».
11.25 — 13.00 Видео—«О».
* * *
18.00 Бугун ТВ-2 дастурида.
18.05 Эълонлар.
18.10 «Даракчи».
18.20 «Боланинг тили...»
18.30 «Мульти-пульти».
18.50 Дилором наволар.
19.00 «Табиат шифохонаси».
19.10 «Таманно».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Мулоҳаза учун мавзу».
20.20 Дилором наволар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Видео янгиликлари.
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.00 «Мухлис».
22.20 — 24.00 Видео—«О».

III

16.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 16.55 — 22.45
*
22.45 Эълонлар.
22.50 — 23.15 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 «Эртакларнинг бу сеҳрли олами».
11.20 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
11.50 «Парле ву франсэ?».
12.20 «Подиум».
12.40 «Оқ соя».
13.10 «Афсона ва ҳақиқат». Ҳужжатли фильм.
13.50 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
14.20 Киносалон. «Омадсизлар». Бадиий фильм.
15.45 «Биргаликда куйлайлик».
16.30 «Сенинг вақтинг».
17.00 «Клип-антракт».
17.10 «Мультикарусель».
17.25 «Телеташриф».
17.40 «Мусиқий Олимп».
*
18.10 — 19.45 Туркия телевидениеси.
*
19.45 «ТВ IV да етти кун».
20.00 «Иштирок этувчилар».
20.30 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида).
20.45 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
21.15 Киносалон. «Ғаройиботлар цирки». Бадиий фильм.
22.45 «Голливуд-рок». Ёшлар учун мусиқий дастур.
23.15 — 23.25 «Хайрли тун!».

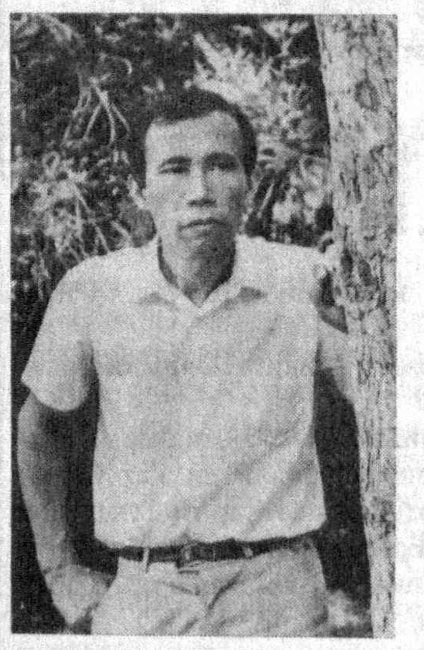

МЕҲМОНХОНА

КЎНГЛИНГИЗ КЎЧАСИ ОБОДМИ?

(«Кўнгил кўчалари» муаллифи Машраб Бобоев билан суҳбат)

— Машраб ака, бугун Ўзбекистон ойнаи жаҳонининг кўпчилик мухлисини «Кўнгил кўчалари»нгиз томошабинлари ташкил этади. Бугун ўз мухлисини топган видеофильмнинг яратилиши қандай бўлган?

— Авваламбор, «Кўнгил кўчалари» хусусидаги гапингиз кўнглимни кўтариб юборганини айтишим лозим.

Ўтган йил шу пайтда бу видеофильм ҳеч кимнинг жумладан, менинг ҳам етти ухлаб тушимга кирмаган эди. Телевидение режиссёри Маҳкам Муҳамедов таклифи билан маҳалла мавзусида ўзбекча видеофильм қилмоқчи бўлдик. Ишни бошладигу, аммо, ҳар ҳафтада битта қисм кетадиган фильмни олиш анча қийин кечди.

Биринчидан, бугунги куннинг техник имкониятлари (кечирасиз, бор гапни айтяпман) бизнинг (ҳатто менинг ёзиш) имкониятларимиз даражасида эмас экан. Яъни, дастлаб ўйлаганимиздек, ҳар ҳафтада бир қисмни намойиш қилиш имкони бўлмади. Шунинг учун энг аввалги режа — ҳар ҳафтада кетадиган қисмда ҳаётимизда юз берадиган энг муҳим воқеани қандайдир даражада акс эттириш ниятидан воз кечдим.

Иккинчидан. Шу пайтгача телевидениенинг имконияти катта, деб юрар эдим. «Кўнгил кўчалари»га «кирган»имдан билдимки, ниҳоятда хато фикрда эканман. Телевизорда кўрсатиладиган нарса оилавий томоша қилинади. Ўзингиз биласиз, уйда, телевизорда қандайдир кинофильм кўриб ўтирилганида кимдир — қизимизни, келинимизни қай бир ўринда нимадандир хижолат бўлиб, ё нигоҳини ерга олади ё ташқарига чиқиб кетади. Мен, модомики ўзбегим учун фильм қилаётган эканман, бу ҳолни назарда тутмаслигим мумкин эмас эди. Бадиий асар эркак билан аёл муносабати, муҳаббат тасвирисиз бадиий асар ҳисобланмайди. Ишга киришганимдан кейин билдимки, мен назмда, насрда, ҳатто драматургик асарда ёзишим, бинобарин тасвирлашим мумкин бўлган нарсаларни телевидениеда қилишим мумкин эмас экан. Чунки мен халқим учун нимадир қиляпманми, энг аввало унинг бугунги кунда «менталилет» деб аталаётган тафаккур тарзи, асрий урф-одати, маданиятига ниҳоятда буюк ҳурмат билан қарашим, ўзимни арзон шуҳрат деб арзон йўллар қидиришдан (гарчи, ишонинг, ҳар ҳолда бу менинг қўлимдан келади) тутишим керак эди.

— Нимага бу асарни театрга эмас, телевидениега тақдим этгансиз?

— Бу саволингизга ҳам жавоб бериб бўлдим шекилли. Майли, такрор бўлса ҳам айта қолай: асар пьеса шаклида ёзилган эмас, бунинг устига, таклиф телевидениедан тушган эди.

— «Кўнгил кўчалари»нгизни бадиий фильм қилиш ниятингиз йўқми?

— Яъни, кинотеатрларда намойиш қилинадиган фильм демоқчимисиз?

— Ҳа.

— Бундай ниятим йўқ. Бироқ, шундай ниятим бўлганида ҳам бу ишни қилишнинг иложи бўлмас эди. Ундай фильмларга жуда катта маблағ талаб қилинади. «Кўнгил кўчалари» эса, жуда кам маблағ билан, асосан режиссёр ҳамда бутун ижодий гуруҳнинг «партизан»лиги ҳисобига суратга олиняпти.

— Газетимизда эълон қилинган рейтинг натижаларига кўра асарингиз биринчи ўринни олди. Ўзингиз оддий томошабин сифатида уни қандай баҳолайсиз?

— Бу хушхабарингиз учун ҳам ташаккур. Мен ўзимнинг нарсамга ўзим баҳо берсам бўлмас. Бироқ, умуман, фикрим унчалик салбий эмас, албатта.

— Кўпчиликка манзур бўлган қўшиқ муаллифини ким танлаган?

— Қўшиқ муаллифи... Биласизми, Маҳкам аканинг таклифидан сўнг асарга ном қидира бошладик. «Кўнгил кўчалари» топилди. Кейин ҳар қисм қўшиқ билан бошланиб, қўшиқ билан тугаса яхши бўлади, деб ўйладимда, «Кўнгил» деган шеър ёздим. «Мозийдан бир саҳифа» видеофильмидан кейин Анвар Ғаниевнинг мухлиси эдим. Маҳкам акага: «Анваржонни топасиз», дедим. Анваржон келди. Шеърни берган эдим, унга маъқул бўлди. Орадан кўп ўтмай, ҳозир кўпчиликка яхши таниш бўлиб қолган шу қўшиқни олиб келди... Фильмда А. Ғаниев ҳам иштирок этади.

— Шу шеърни газетхонларга ҳавола қилсак нима дейсиз?

— Марҳамат. Бажонидил.

КЎНГИЛ

Кенгсан-ўн саккиз минг олам,
Торсан игна кўзидан ҳам,
Гоҳо оғу, гоҳо малҳам,
Кўнглим-а, кўнглим-а, кўнглим!

Чарақлаган кун ҳам ўзинг,
Зим-зимистон тун ҳам ўзинг,
Гул ҳам ўзинг, хун ҳам ўзинг,
Кўнглим-а, кўнглим-а, кўнглим!

Рафторингу феълинг турфа,
Элингу ноэлинг турфа,
Кўнгилсану дилинг турфа,
Кўнглим-а, кўнглим-а, кўнглим!

Ҳаёт абад, умр — соат,
Қаҳр мўлдир, меҳр қаҳат,
Унутмагин шуни фақат,
Кўнглим-а, кўнглим-а, кўнглим!

Кўчаларинг бисёр-бисёр,
Бири обод, бири абгор,
Бири кенгдир, бириси тор,
Кўнглим-а, кўнглим-а, кўнглим!

Қулингдирман, измингдаман,
Измингдаман — тизингдаман,
Яхши кўй топ юз мингтадан,
Кўнглим-а, кўнглим-а, кўнглим!

— Ҳозирча томошабинлар асар тугаб қолишидан қўрқмасалар ҳам бўладими?

— Унча кўп бўлмаса ҳам, ҳали бироз бор. Бу ёғини яна худо билади...

— Айтганча, қисм ўрнидаги кўй сўзи...

— Тилимиз ниҳоятда ранг-баранг! «Кўча-кўй», деймиз, «не кўйга солдинг?» деймиз... «Кўнгил кўчалари» бўлгани учун ҳам қисмларни «кўй» деб атагим келдида...

— Яна мухлисларни қандай асарлар билан хурсанд қилмоқчисиз?

— Буни ҳам яна ёлғиз Оллоҳ билади...

— Газетхонларимизга тилакларингиз?

— «Туркистон» Мустақиллик туфайлигина ўзининг асл номини қайтариб олди. Газетхонларингиз асосан ёшлар бўлгани учун, уларга энг аввало мана шуни унутмасликни, бугунги қийинчиликлардан нолимасдан, Мустақилликнинг қадрига етишни тилардим.

Барчанинг кўнгил кўчаси обод бўлсин!

«Туркистон» мухбири Лайло КАРИМОВА суҳбатлашди.

БИР ЯКШАНБАНИНГ МИНГ ТАШВИШИ

«АЁЛНИНГ ЖОНИ ҚИРҚТА...»

Гулнора опани ишхонада ҳар кун учратамиз, шошиб турган ҳолатда. Нимагалигини сўраш ноқулай. Саҳифамизда «Бир якшанбанинг минг ташвиши» рукнини ташкил этди-гу, 24 йилдан буён таҳририятда елиб юрган мухбир опамиз Гулнора МИРЗАҲОШИМОВАни «тутдик».

— Якшанбам ҳамма аёлларники сингари ўтади. Бу кун ҳам оиламнинг, ҳам ишхонамнинг ташвиши билан яшайман. Мен учун берилган «дам олиш куни» — якшанбани кўпроқ болалар билан ўтказсам яхшироқ. Ҳар кун ишда бўламан. Болаларим мактабда. Авазни нимага дарс қилмагани учун уришишим, отин қизим Дурдонанинг «насиҳатларини» эшитиш айнан шу кунга тўғри келади. Бундан ташқари қўни-қўшничилик. Хўжайинимнинг иборалари билан айтсам «эшик қўнғироғи тиним билмайдиган кун» якшанбада бировнинг тўйи учун, маракаси учун тугун қилиш керак. Меҳмонларимни ҳам кўпроқ якшанба куни келишларини хоҳлайман.

Бир ҳафталик уй иш режамдаги кир ювиш, тансиқ овқат қилиш, уй тозалаш ҳам айнан шу кунга мўлжалланади.

Ёшим ўтиб қолдими, кўпроқ ўтган умримнинг якшанбалари билан ҳозирги якшанбамни қиёслайман. Собиқ комсомолнинг съезди, фестивали бўлиб қолса, календарь бўйича бериладиган дам олиш кунлари ҳам ишхонада ўтарди.

Аёлнинг жони қирқталигига унинг бир якшанбада қилган ишларини кўриб ҳам ишониш мумкин.

Азиз газетхон, саҳифамизнинг илк меҳмонининг якшанба ташвишлари ҳақидаги фикрларини баён этдик. Сиз-чи? Якшанбани қандай ўтказасиз ва кимнинг «якшанбаси»ни билишни истайсиз? Янги рукнимизга қандай айтар гапингиз бор? Бизга мактуб йўлланг ва «Туркистон»нинг ҳар шанба сонида биз билан бирга бўлинг.

Келинг бир кулишайлик

ҲОЖИ ҚИЗИҚ НИМА ДЕЙДИ?

ОШХОНАДА

Икки қария ошхонага кирса, бир пиёлада хантал (горчица) турган экан.

— Қара, столга сумалак ҳам қўйишибди, — дебди бири иккинчисига.

— Ие, жуда зўр-ку, ўзиям ўн йилдан буён сумалак емагандим-да, — дебди иккинчиси ва нонни хонталга ботириб ебди. Аччиқдан кўзларидан ёш чиқиб кетибди.

— Ҳа, нима бўлди, — дебди иккинчиси ҳайрон бўлиб.

— Ўлган бувим эсимга тушиб кетди. Сен сумалакдан олавер, — деб жавоб берибди у.

Иккинчи чол ҳам нонни ханталга ботириб иштаҳа билан оғзига солибди. Аччиқдан унинг ҳам кўзидан ўт чиқиб кетибди. Буни кўрган шериги дебди:

— Ҳа, сен нега йиғлаяпсан?

— Ўша бувингга қўшилиб сен ҳам ўлиб кетмаганингга.

БИЛСАНГ, НЕГА СЎРАЙСАН?

Бир одам терлаб-пишиб гувалак қиляпти экан. Эзмароқ бир ошнаси сўрабди:

— Нима қиляпсан?

— Буғдой ўраяпман! — дебди гувалак қилаётган киши.

— Ие, лой қиляпсанку...

— Лой қилаётганимни билсанг, нега «нима қиляпсан?» деб сўрайсан, номард!..

ҚЎШНИЛАР ЎЧ ОЛГАНДА...

Бир юртда ғалати бир одат бор экан. Икки қўшни қаттиқ уришиб қолишса, бир-бирининг меҳмонини ўлдириб ўч олишар экан.

Кунлардан бирида меҳмон келган уйга мезбоннинг қўшниси қўлида катта пичоқ билан кириб келибди.

— Мана, энди ўчимни оладиган бўлдим. Ҳозир меҳмонингизни сўяман!

Табиийки, меҳмоннинг ранги кув ўчиб кетибди. Шунда мезбон меҳмонга тасалли берибди:

— ... Асло ташвиш тортманг меҳмон. Агар бу аблаҳ қўшним сизни ўлдирса, мен унинг ўнта меҳмонини ўлдираман.

ОХИРИ

Мазза қилиб кулдингиз. Ҳожибой Тожибоевнинг бундан ҳам ичакузди хандаларни ўқимоқчи бўлсангиз ёзёвонлик Малик Бойматовнинг «Кулмайди, кулдиради» китобини олиб ўқинг. Биз фақат сизга бу китобдан олинган шингил хандаларнигина ҳавола этдик.

Искандарнинг шохи бор

КУТИЛМАГАН КЎМАК

Ўтмишни биламиз, лекин уни бошқара олмаймиз. Аксинча, келажакни билмаймизу, уни бошқариш қўлимиздан келади. Бу гапни қуйидаги буюк тарихий воқеага нисбатан ишлатиш ўринлидай...

1794 йил кузида франгистонлик жангчилар лолалар юрти (Голландия)га бостириб киришади. Қаршилик кўрсата олмаганлар доимо ҳийла йўлига ўтиши барчага аён. Голландлар ҳам курашишга кучлари етмаслигини билгач, маккорлик қилмоқчи бўлишади — давлат ҳудудидаги барча тўғонларни очиб ташлаб, ҳаммаёқни сувга бостириб юборишади. Франглар балиқ эмаски, тизза бўйи сувда ҳам кураша олишса — ҳужум тўхтаб қолади. Шунда франг армияси бош қўмондони генерал Пишегрю Голландиядан буткул умидини узиб, қўшинни орқага қайтармоқчи бўлади. Лекин шу пайт унга ўргимчаклар тўр тўқишга тушганлари ҳақида маълумот бериб қолишади. Ўргимчаклар эса, одатда, қуруқ совуқ олдидан шундай қилишарди. Буни билган Пишегрю армияни яна бир оз қайтармай туради. Кўп ўтмай, совуқ бошланадию, франглар муз устидан ўтиб, Голландияни қўлга киритишади.

Кўряпсизки, кузатувчан бўлиш доимо кони фойда саналган. Ўргимчакларга келсак, бир вақтлар ғозлар Римни сақлаб қолганидек, улар ўзлари билмаган ҳолда франгларнинг ғалабасига ёрдам беришди. Ахир шундай пайтларда одамларни қўллаб туришсинда, бекорга уларга уйимизнинг тўридан жой бериб қўйибмизми?

Аваз БЕРДИҚУЛОВ

«504» ЯНГИЛИКЛАРИ

Салом, салом ва яна салом ёшлар! Телесериал...

Узундан узун, йиллар давомида аччиқ ичакдай чўзилиб келаётган фильмлар...

Тўғриси, мендан «Санта-Барбара» фильми илк бор қачон ойнаи жаҳонда кўрсатилган ёки нечанчи серияси кетяпти деб сўрасалар жавоб тополмай бош қашлашим турган гап. Балки, беш юзинчи, балки мингинчи серия кетаётгандир. Шунга қарамай, ушбу фильмларни орзиқиб кутувчилар сон мингта! Ким билади дейсиз, кўплаб телетомошабинлар ушбу кинолар кўрсатилаётган бир пайтда телевизорларга михланиб қолиши оқибатида қозонлар қайнаши ўрнига жанжаллар қайнаб, қанчалаб ёш гўдаклар ёддан чиқиб тунни боғчаларида ўтказишганининг гувоҳи бўлганмиз.

Хуллас, биз нима демайлик, қанча сабр-косамизни тўлдирмайлик, бу фильмлар ўзининг минглаб мухлисларини топаверади. Бизнинг вазифамиз эса рейтинг жадвалини эълон қилиш.

Демак, бошладик.

10-ўринда. Кечирасиз, бу гал ўнинчи ўрин йўқ. Сабабки, ойнаи жаҳон орқали кўрсатилаётган бундай фильмлар сони тўққизтани ташкил қилди. Бу кўпми, ё камми буниси Сизга ҳавола.

9-ўринда. «Тропиканка сири». Иккинчи марта кўриш эса кўпчиликнинг меъдасига теккан шекилли, рейтинг жадвалида ҳам бу фильм сўнгги ўринни эгалламоқда.

8-ўринда. «Домла». Ушбу фильмни кўрсатишдаги маълум ва номаълум танаффуслар ўрин танлашда ўз таъсирини кўрсатди, албатта.

7-ўринда. «Санта-Барбара». Тўғриси, ҳатто бошдан кўраётганларнинг аксарияти ҳам, фильмнинг бошидаги воқеаларни унутгандир.

6-ўринда. «Норизо ва ношукурлар». Хонимлар ва жаноблар диққатига! Тўқчиликка шўхчиликми? деган саволни шу фильмдан ахтаринг.

5-ўринда.Ўргимчак тўри». Қани кўрайликчи ўргимчакнинг тўрига ким тушар экан.

4-ўринда. «Ал-Бишрийнинг орзу ва армонлари» фильми. Битта чолнинг орзу ва армони мингларни уйга солмоқда.

3-ўринда. «Морена Клара». «504» янгиликлари конкурс эълон қилади. Ким зўр, Андароми, ё Прадоми?

2-ўринда. «Янги қурбонлар». Уф, бу бразилияликлар бунча эзма бўлмаса?! Оддий воқеаларни ҳам, ҳафталаб кўрсатишади. Ҳа майли, бу ёғини кўрайлик-чи, навбатдаги қурбон ким экан?!

Ва ниҳоят 1-ўрин. «Кўнгил кўчалари». Зиёли домлага ачиндик, янги Анвару Раънoларга ҳавас қилдик... Машраб ака, (Машраб Бобоев сценарий муаллифи) кўнгил кўчаларида яна нима гап?

Хуллас, шундай гаплар... ХАЙР! ЯНА ЎША ЭНЕС!

«КЎКИДАН БОРМИ, КЎКИДАН?..»

Бугун ҳаммага «доллар» сўзи таниш, яъни ҳамма савдо-сотиқ билан оз бўлса-да алоқадор. Майли, ҳазил гапларни бир четга қўйиб, жиддийлашайлик. Сабабки, мақоламиз бир оз жиддийроқ. Биз сизга доллар ҳақида барча билганимизни гапириб бермоқчимиз. Яна куляпсизми, пул бор жойда жиддийлик нима қилади, деб шошманг. Негаки, пулнинг ўзини эмас, унинг тарихидан гапирамиз.

Доллар пул бирлиги сифатида 1786 йилдан эътироф этила бошлаган ва дастлаб кумуш тангалар муомалага чиқарилган. Кейинроқ тилло тангалар, сўнг эса (1965 йил) мис-никель доллар ишлаб чиқилган, биз ёқтирадиган қоғоз пул шаклини эса асримизнинг 30-йилларида олган. Демак, доллар ҳали биз ўйлаган даражада эскирмабди. Қизиғи, долларнинг дастлабки мусаввири ўрусиялик эммигрант (ўзбекчаси — қочоқ) Сергей Макроновский экан. Кўринадики, долларнинг ватани ҳам биз ўйлаган даражада олис эмас. Бу киши бир долларлик купюранинг суратини чизиб, ўртасига машҳур одамларнинг расмини киритишни таклиф қилган. Бу таклиф маъқул келиб, ҳозирда айнан шу шакл бошқа давлат валюталарида ҳам оммалашиб бормоқда.

1928 йилдан бошлаб икки хил банкнотлар чиқарилади: Қўшма Штатлар пул бирлиги (UNITED STATES NOTE) ва Федерал заҳира билетлари (FEDERAL RESERVE NOTE). Аввалигиси 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 500, 1000, 5000 ва 10000 лик купюрларидан иборат бўлса, кейингиси барчамизга таниш 1, 5, 10, 20, 50, 100 доллардан иборат. Қўшма Штатлар пул бирликлари АҚШдан ташқарида ўз қийматини йўқотади, федерал заҳира билетлари эса, аксинча, янада қимматлироқ бўлади. Биз ҳам айнан шу пуллар ҳақида гапирамиз.

Барча купюралар бир хил ўлчамга эга — 156, 4 х 66,6 мм (Тўғри, ± 2 мм.ни фабрика браки сифатида эътиборга олмаса ҳам бўлади). Бу пулларнинг асосий 4 та сезиларли томони борки, пул ясовчи олғирлар кўпинча ва доим шу белгиларда оқсайди (Агар сиз ҳам шу жиҳатларга эътибор берсангиз қалбаки ва ҳақиқий долларни тезда фарқлаб оласиз). Биринчидан, тасвирлар қўл сезадиган даражада бўрттириб берилган, илмий тилда бу «рельефик» тасвир дейилади. Иккинчидан, электр чироқ ёнида пулни ёнбошлатиб қарасангиз, тасвирнинг тўқ жойлари кўкимтир ёғду таратади. Учинчидан, ёрқин ва буғиқ ранглар туташган жойлари бўлади. Ва ниҳоят, охиргиси қалин чизиқлар шу даражада аниқ берилганки, узуқ жойлар, қалинлашиб ёки ингичкалашиб кетиш, суркалган тасвир умуман учрамайди. 1933 йилдан бошлаб эса, металлографик печат орқали махсус магнит хусусиятларига эга ранглардан фойдаланилмоқда.

Доллар АҚШнинг 12та штатида босиб чиқарилади ва қаерда чиқарилгани олд тарафда суратнинг чап томонида доирага олинган катта лотин ҳарфи орқали билдириб қўйилади. Расмга қаранг! Агар аниқлик сизни қизиқтирса, бу доира қора рангда чизилган бўлиб, диаметри 16 мм.дан иборат ва атрофи 30та бир хил ҳажмли «тишча»лар билан ўраб чиқилган. Доира ичига оқ ҳарфлар билан тепа қисмида FEDERAL RESERVE BANK OF, пастда эса пул босилаган шаҳар ва штат номи ёзилган.

Бу 12 банк A дан L гача бўлган лотин ҳарфлари билан кодланган ва доира ўртасида шу ҳарф қора рангда акс эттирилган. Суратда биз шу 12 белгини акс эттирганмиз ва истаймизки, ҳақиқий доллардан қалбакисини ажратишда шу арзимас, лекин муҳим белгига ҳам эътибор берсангиз. Ким билади, қалбаки пул ясовчи шу сифатни хотирадан кўтариб, хато қилиши мумкин, сиз эса доира ичидаги ҳарфнинг пастда ёзилган шаҳарга мос келишига диққат қилишни унутманг, зораки фойдаси бўлса!

Қолган фактлар, қалбаки ва ҳақиқий долларни бир-биридан фарқлаш усуллари ҳақида эса кейин яна бир суҳбатлашармиз. Ҳозирча шундан фойдаланиб туринг.

ХЎРОЗБЕК

ПЕЧАТЬ и КОД	A 1	B 2	C 3	D 4	E 5	F 6
ГОРОД	BOSTON Бостон	NEW YORK Нью-Йорк	PHILADELPHIA Филадельфия	CLEVELAND Кливленд	RICHMOND Ричмонд	ATLANTA Атланта
ШТАТ	MASACHUSETTS Массачусетс	NEW YORK Нью-Йорк	PENSYLVANIA Пенсильвания	OHIO Огайо	VIRGINIA Вирджиния	GEORGIA Джорджия
ПЕЧАТЬ и КОД	G 7	H 8	I 9	J 10	K 11	L 12
ГОРОД	CHICAGO Чикаго	ST. LOUIS Сент-Луис	MINNEAPOLIS Миннеаполис	KANSAS CITY Канзас-Сити	DALLAS Даллас	SAN FRANCISCO Сан-Франциско
ШТАТ	ILLINOIS Иллинойс	MISSOURI Миссури	MINNESOTA Миннесота	MISSOURI Миссури	TEXAS Техас	CALIFORNIA Калифорния

001 ХАБАРИ

Албатта, бу хабар ёнғин учирувчилариники эмас. Ҳаво кузатувчилар синоптиклардан олинган. Эртага якшанба.

— Сиз меҳмонга бормоқчисиз,

— рўзғор учун бир ҳафталик «бозор» зарур,

— соғлиғингиз ҳақида ўйласангиз дам олишга табиат қўйнига чиқишингиз керак,

— ўзингизнинг никоҳ тўйингиз,

— не умидлар билан узатган қизингизнинг чаллари,

Сиз учун бу кун — якшанба энг яхши кун. Синоптикларнинг хабар беришича 24 ноябрь куни ҳаво +14 +15 даража иссиқ бўлади. Ёмғир, қордан дарак йўқ.

ЎТГАН ЙИЛИ ШУ КУНИ...

Американинг Гилрай шаҳрида (Калифорния штати) яшовчи 18 ёшга тўлмаган йигит-қизлар учун жуда қийин кечганди. Чунки мамлакатдаги ёшлар кеч соат 23.00 дан кейин комендантлик соатига бўйин эгишлари шарт эди. Бу иш ўсмирлар ўртасидаги жиноятчиликка қарши муваффақиятли курашишнинг энг осон йўли эмиш. Энг қизиғи эса тартибга риоя қилмай махсус марказга келтирилган «бечоралар»га жазо сифатида — телевизор кўриш тақиқланган ва классик музика тинглаш мажбур этилган.

Бир йил ўтиб, бу мамлакатдаги «махсус» комендантлик соати ўзгардими йўқми билмадик, балки Америкага бориб келганлар фикримизга ойдинлик киритишар. Ишқилиб, оламда бир йил олдин шунақа гаплар бўлганди...

Қаҳрамон ЖАМОЛ, ТошДД толиби

МУНАЖЖИМ БАШОРАТИ

(25 ноябрь — 1 декабрь)

Қўй (21.3 — 20.4) — Бу ҳафта сизни қониқтирмайди. Асосий иш билан шуғулланиг.

Бузоқ (21.4 — 21.5) — Чоршанба сиз учун зўр кун.

Эгизаклар (22.5 — 21.6) — Фақат соғлиғингизни ўйланг.

Қисқичбақа (22.6 — 23.7) — Пайшанба ва Чоршанба ҳаётингиз учун унутилмас кунлар.

Шер (24.7 — 23.8) — Ҳафта муваффақиятли бўлиши ваъда қилинмоқда.

Паризод (24.8 — 23.9) — Чоршанбадан бошқаси унчалик яхши эмас.

Тарозу (24.9 — 23.10) — Умуман ҳафта ёмон ўтмайди.

Чаён (24.10 — 22.11) — Жиддий ишларга қўл урманг.

Ўқотар (23.11 — 21.12) — Ҳафта охирида уйда дам олинг.

Тоғ эчкиси (22.12 — 20.01) — Сиз учун янгилик ҳафтаси).

Қовға (21.01 — 19.02) — Ҳаммаси «Окей».

Балиқ (20.02 — 20.3) — Душанба ва Шанба омадли кун.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир: Суннат АЗЛАРОВ, навбатчи: Назокат УСМОНОВА

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97; хатлар бўлими — 36-54-64; тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 36-54-64; спорт, харбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 0635.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 8913.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти — 20.30
1 2 3 4 5 6